

ÉLETTÜNK

XLII. évf. 7-8. szám (42. Jg. Nr. 7-8)

Az európai magyar katolikusok lapja

2010. július–augusztus

ÚJ KOMMUNIKÁCIÓS ESZKÖZÖK

XVI. Benedek pápa üzenetéből, amely a tömegtájékoztató 44. Világnapjára jelent meg, a lelkipásztori szolgálat és a digitális világ kapcsolatáról.

A most következő tömegtájékoztató világnap témája igen jól kapcsolódik a Papok évéhez, és egy széles körű, ugyanakkor kényes lelkipásztori területet helyez előtérbe, a kommunikáció és a digitális világ területét, mely új lehetőségeket kínál a pap számára az Ige szolgáltatának gyakorlásához.

A digitális világ azáltal, hogy olyan eszközöket bocsát rendelkezésünkre, melyek szinte korlátlan kifejezőképességet tesznek lehetővé, jelentős távlatokat nyit a páli buzditás megvalósításához: „Jaj nekem ugyanis, ha nem hirdetem az Evangéliumot!” (1Kor 9,16). Ezeknek az eszközöknek az elterjedésével tehát az igehirdetés felelőssége nemcsak nő, hanem sürgetőbbé válik, motiváltabb és hatékonyabb elköltséget igényel.

Mindazonáltal a multimédia elterjedt használata, a kommunikációs eszközök széles skálájú „funkciós billentyűi” azt a veszélyt hordozhatják, hogy ezek használata pusztán abból az igényből fakadjon, hogy ott megjelenjünk, és az internetet – tévesen – csupán egy elfoglalódnak térnek tekintjük. A papoknak azonban tudniuk kell úgy jelen lenni a digitális világban, hogy folytonosan hűk maradnak az evangéliumi üzenethez. Szükséges ez ahhoz, hogy meg tudják választani animatori szerepetek a közösségekben, amelyek immár egyre gyakrabban jelennek meg a digitális világ csatornáin keresztül, és úgy hirdessék az Evangéliumot, hogy a hagyományos eszközök mellett felhasználják az új generációs audiovizuális eszközöket is (fotó, videó, animáció, blog, honlapok), amelyek a párbeszéd egészen új lehetőségeit jelentik, és hasznos eszközök az evangélicációhoz és a hitoktatáshoz is.

A modern kommunikációs eszközökön keresztül a pap megismertetheti az Egyház életét, segíthet a mai embernek, hogy felfedezze Krisztus arcát. Ez akkor valósulhat meg, ha elsajátítja a technológiák hozzáértő használatát, és alapos teológiai ismeretekkel, és az Úrral való folytonos párbeszédben gyökerező, értelmes papi lelkiességgel ötvözi. A digitális világgal való kapcsolatában a pap megszentelt szívének jobban kell érvényesülnie, mint a médiában való jártasságának.

A digitális világban is meg kell mutatkozni annak, hogy Isten irántunk való szeretetteljes figyelme, mely Krisztusban nyilvánul meg, egészen konkrét és aktuális valóság. A pasztorációnak meg kell tudni mutatnia az eltévédet emberiségnek, hogy „Isten közel van; hogy Krisztusban mindannyian egymáshoz tartozunk”

Aki Istennek szenteltként a média területén dolgozik, annak az a feladata, hogy egyengesse az utat új találkozásokhoz úgy, hogy mindig biztosítva az emberi kapcsolat minőségét, a személyes és valódi lelki szükségletei iránti figyelmet; megmutatva az élő embereknek azokat a jeleket, melyek szükségesek az Úr felismeréséhez; (Folytatás a 7. oldalon)

Szent István felajánlása
(R. k. templom, Perkupa)

Fotó: Fojtán László

NAGYBOLDOGASSZONY

Szűz Mária mennybevitelének ünnepe főünnep a Mária-ünnepek között. Ősi magyar elnevezése Nagyboldogasszony. Az ünnep parancsolt ünnep, ami a katolikusok számára misehallgatási kötelezettséget jelent.

Jeruzsálemben már az V. században megemlékeztek a Boldogságos Szűz égi születésnapjáról. Az ünnepet Domitio sanctae Mariae, „a szentséges Szűz elszenderülése” névvel illették. A VI. században egész Keleten elterjedt az ünnep. Róma a VII. században vette át, s itt a VIII. századtól Assumptio beatae Mariae, „a Boldogságos Szűz mennybevitelének” neveztek.

Hittételként XII. Piusz pápa 1950. november 1-jén hirdette ki, hogy a „Boldogságos Szűz Mária földi életútjának befejezése után testével és lelkével együtt felvette az mennyi dicsőségbe”.

Az ünnepet Szent István király is megülte, és e napon ajánlotta Magyarországot Szűz Mária oltalmába. Ezért nevezik őt Magyarországot égi pártfogójának, vagyis Patrona Hungariae-nak. Szent István 1038-ban, Nagyboldogasszony napján hunyt el.

Mária halálának időpontját teljes biztonsággal nem lehet meghatározni. Feltehetőleg, hogy Jézus Krisztus halálának évében vagy nem sokkal azután halt meg. Egyes számítások szerint Jézus 30-ban halt meg, amikor Mária körülbelül 54 éves lehetett.

Vannak olyan feltételezések is, amelyek szerint Isten Anyja Efezusban telepedett le Jézus halála után. Ennek lehetőségét azonban néhány történeti adat kizárja: amikor Pál apostol 54-ben Efezusban járt, nem talált még keresztényeket, tehát János apostol, akinek gondjaira Jézus Krisztus Máriát bízta, csak ezután jött ide. Először maga Pál apostol volt az efezusi egyház püspöke, később pedig Timóteus, akihez 63–64-ben leveleit írta. János apostol csak 67-ben. Pál halála után jöhetett Efezusba. Máriának viszont ekkor már 90 év körülre kellett volna lennie, amit egyébként semmiféle adat nem támaszt alá. (MK)

Spányi Antal székesfehérvári püspök

NEM VESZETT EL A MAGYAR KERESZTÉNYSÉG

Szent István király történelmünk legjelentősebb alakja. Az ő döntésétől, államférfiúi bölcsességétől függött, hogy mi lesz a Kárpát-medencébe behatoló néppel, mely életformájával a halál felé menetelt. Az európai népek nem akartak a közelükben tudni és megtérni egy olyan népet, amely hitében, életvitelében, kultúrájában más, mint ők, akik pogányok, akik rablóhadjáratokkal pusztítják azt, amit ők hittel és tehetséggel építettek, és akik annyi életet kioltottak féltelen zsákmányolásukban.

A magyar tisztelte és őrizni akarta saját hagyományát, eszménye a vitészség volt, a bátorság és az erő, de az, amit ők hoztak magukkal, az idegenek és nemkívánatosnak számított abban a világban, ahová érkeztek.

Sokan voltak, akik mindezt mindenáron tovább akarták vinni. Akik a hagyományok bővítésében, a régi eszmék vonzásában úgy gondolták, az élet megy tovább, nem kell igazodni az új környezethez, az itt élő népek kultúrájához, csak őrizni kell a hagyományokat. Istvánnak küzdelmes életében ezekkel is, a környezettel is meg kellett küzdenie. E küzdelemnek útja a hitre térítés, a keresztény államiság kiépítése, és az európai népekkel, a római pápával való kapcsolat felvétele volt.

Megküzdött Koppánnyal és pogány követőivel. Vállalnia kellett sokak meg nem értését, és sokak értetlenségét, rosszallását is. Őt csak a jövő igazolhatta, melyre prófétaként tekintett. Tudta, csak ez az út vezet az életre. És mi már tudjuk: neki volt igaz! A belső vívódásokkal vállalt döntése

népe számára az életet szolgálta. Befogadta a hittérítőket, koronát kért a pápától, kiépítette az egyházi élet kereteit, templomokat emeltetett, és így a kereszténység által testvért csinált a korábbi ellenségéből, testvért abból, aki ezt megelőzően halálos ellenség, kiirtandó betolakodó volt.

Kialakította azt a közigazgatási rendszert, a vármegyarendszert, mely ezer éve alkotja a magyar jogrend részét, és kialakította a diplomáciai kapcsolatokat, Kelettel éppúgy, mint Nyugattal. Szövetséges lett és összekötő kapocs két világ között, bölcs és előrelátó politikával. Törvényt adott és törvénykezett, tanított és példát mutatott, rendet teremtett, elismert nagyságot hordozott magában és gazdagságot halmozott fel.

Megvédte azt, ami a magyaré volt, és nem adta, ami az országot illette, de tisztelte azt, amit másoktól tanulhatott, ami mások belső gazdagsága volt. Így lett országa erős, így érdemelt ki tiszteletet, és így fogadta be őt és népét az itt élő népek közössége.

(Folytatás a 10. oldalon)

LLEKIPÁSZTORI LÁTOGATÁS

Cserháti Ferenc püspök Észak-Amerikában

Cserháti Ferenc, a külföldön élő katolikus magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök június 5–21. között észak-amerikai lelkipásztori látogatáson járt. Először a kanadai Torontóban, majd Ancasterben, Londonban, Courtlandon, Edmontonban és Calgaryban találkozott a helyi magyar papokkal és hívekkel, végül az Egyesült Államokba látogatott és felkeresett néhány plébániát.

Toronto

Szombaton délután a torontói repülőtéről egyenesen a Szent Erzsébet-templom disztermébe ment, hogy köszöntse a torontói magyar gimnázium diákjait, tanárait, különös tekintettel a végzősökre. Ezt követően elődjével, Miklósházy Attila nyugalmazott püspökkel tekintette át a külföldi magyarság lelkipásztori helyzetét.

Vasárnap, június 6-án a Szent Erzsébet-templomban bérmált két fiatal és négy felnőttet. A szentmisét követő fogadáson a templom disztermében találkozott a torontói hívekkel.

Június 7-én Sajgó Szabolcs torontói jezsuita plébánossal felkeresték a hamiltoni Szent Erzsébet Idősek Otthonában az ottani magyarokat, köztük hét jezsuitát és a Jézus Szíve Népleányok Társaságának két tagját, Erzsébet és Mária testvéreket.

(Sajgó Szabolcs)

Ancasteri magyar papi találkozó

Hétfőn, június 7-én az esztergom-budapesti segédpüspök a Toronto közelében lévő Ancasterbe utazott, ahol egy, a Kanadában szolgálatot teljesítő magyar papok számára rendezett háromnapos konferencián vett részt. A rendezvény elsődleges célja a magyar papi közösség ápolása és az időszerű lelkipásztori kérdések megtárgyalása volt.

(Folytatás a 3. oldalon)

Bérmálási ünnepségen Chicagóban

LELKIPÁSZTORI LÁTOGATÁS

Cserhádi Ferenc püspök Észak-Amerikában

(Folytatás az 1. oldalról)

Cserhádi püspök jelenlétével és útmutatásaival megerősítette a szolgáló papokat munkájukban, segítséget nyújtott problémáik megoldásához.

Az első este programja a görög katolikus lelkipásztorok beszámolóival kezdődött; a jelenlévők ezekből megtudhatták, hogy a kanadai Windsorban véglegesen bezárták a magyar görög és római katolikus templomokat, de továbbra is tartanak magyar miséket, amelyek végzésére Kiss G. Barnabás ferences atya kapott megbízást a kanadai London főpásztortól. De egyes közösségekben még erős közösségi élet zajlik, és ez reményt jelent a jövőre.

Kedden a találkozó közös szolozsmával indult. A nap folyamán a plébánosok

Cserhádi Ferenc püspök kanadai magyar papokkal Ancasterben

beszámoltak saját egyházközségük helyzetéről. Bár minden egyházközség híveinek összetétele más, a tendenciák azonosak. A misén részt vevők többsége az idősebb korosztályból kerül ki. Sajnos a fiatalok száma alacsony, mivel ők magyarságukat inkább kulturális tényezőnek tartják, a templomot pedig kulturális életük színterének tekintik. Sok fiatal számára a hit és vallás nem lényeges kérdés; komoly változásokra van szükség ahhoz, hogy az Egyház újra szerves része lehessen a fiatalok életének. Az egyházközséget vonzóvá kell tenni az ifjúság számára, hogy a magyar keresztény értékek átmenethetők legyenek.

A beszámoló után Androvich Tamás montreali plébános ismertette XVI. Benedek pápa „Caritas in Veritate” kezdetű enciklikáját. A paptestvérek fontosnak tartották a Szentatya gondolatát, hogy az Egyház kiemelkedő közéleti szerepet töltsön be az Evangélium hirdetésében, kötelessége az Evangéliumot, tehát az Igazságot, Jézus Krisztust hirdetni, és segíteni a társadalom lelki fejlődését, hogy minden ember eljusson végső céljához: az üdvösséghez.

A délután folyamán a konferenciának rangos vendége volt Miklósházy Attila nyugalmazott püspök személyében.

A nap csúcspontjává a koncelebrált szentmise szolgált, amelynek Cserhádi Ferenc püspök volt a főcelebránsa. Homíliájában a Papok évről elmélkedett, emellett emlékezett a jelenlévőket, hogy a külföldi pasztoráció kettős szolgálat: egyrészt a hitet kell továbbadni, másrészt a magyar értékeket megmennteni, megőrizni és ápolni, ami 24 órás szolgálatot jelent.

Az utolsó napot közös szolozsmával egybekötött szentmisével kezdték. A szentmisén Kiss Barnabás OFM, Cserhádi Ferenc püspök észak-amerikai delegátusa szentbeszédében Szent Efrém diakónus életéről elmélkedett, lévén éppen az ő emléknapja.

Az együttlélt utolsó programja Sajgó Szabolcs torontói plébános előadása volt a Papok évről. A konferencia végén a KMPE külön megemlékezett a magyarországi árvízáldozottakról. A paptestvérek Cserhádi püspök vezetésével imádkoztak a magyar áldozatokért, és megszavazták, hogy segítséget nyújtanak a bajba jutott honfitársaknak.

A találkozó után Cserhádi Ferenc püspök atya az Ontario tartományban található Londonba indult, ahol előbb megbeszéléseket folytatott Peter Fabbro megyéspüspökkel, majd a Szent Mihály-templomban főpapi szentmise keretében a bérmlás szentségében részesített hét fiatal és egy felnőttet, mise után pedig találkozott a köszöntésére megjelent londoni és hamiltoni magyar hívekkel.

(Androvich Tamás)

Courtland

A lelkipásztor útjának következő állomása az ontariói városka, Courtland volt, ahol a Szent László Katolikus Magyar Község épp idén emlékezik temploma megalapításának 60. évfordulójára. Az ünnepe sorozat megnyitójaként Cserhádi Ferenc püspök június 10-én, csütörtökön este a közösség lelkészével, Pesznyák Bélával, Angyal Lajos görög katolikus helyi lelkészsel, Manolache Lőrinc calgaryi atyával és Marozsán László görög katolikus diakónussal együtt mutatta be a főpásztori szentmisét az ünneplő közösségért. Szentbeszédében kiemelte a templom jelentőségét e kis közösség életében, és Szent László példáját idézte a híveknek. Mintegy ötven, Túrterebes községből elszármazott hívó is eljött az ünnepségre, hogy köszöntse a község szülöttjét, Cserhádi püspököt.

(Pesznyák Béla)

Calgary és Edmonton, Nyugat-Kanada

A püspök június 11-én érkezett Calgaryba. A reptéren fogadóbizottság várta. Útja az Árpád-házi Szent Erzsébet magyar templomba vezetett, ahol Jézus Szíve ünnepe alkalmával főpapi szentmisét celebrált a köszöntésére összegyűlt nagyszámú hívőreger számára.

Másnap a Calgarytól 300 km-re fekvő Edmontonba látogatott, ahol a Szent Imre magyar templomban főpapi szentmisét mutatott be. A mise kezdetén felolvasták Richard W. Smith edmontoni érsek üdvözlő levelét, majd a főpap a bérmlás szentségében részesített 14 fiatal, akik közül heten első szentáldozáshoz is járultak.

A püspöki látogatás alkalomát teremtett arra, hogy az edmontoni magyarok beszámoljanak egyházközségük hitéletéről és lelkipásztori szolgálatáról, amelyet már évek óta Mathew Lugowski lengyel plébános vezet.

Cserhádi Ferenc vasárnap, június 13-án, a calgaryi Árpád-házi Szent Erzsébet magyar plébániatemplomban szentmisét celebrált Manolache Lőrinc plébánossal. A templom zsúfolásig megtelt. A püspök a szentmise keretében hét fiatal bérmlált meg. A szentmisén részt vettek a calgary-i cserkészcsapatok és a Vadrózsa Táncsoport tagjai.

A szentmise után ünnepi fogadásra került sor az egyházközség dísztermében,

ahol Manolache Lőrinc plébános és Pinter János, az egyháztanács elnöke köszöntötte a Magyarországról érkezett főpapot, és köszönetüket fejezték ki neki lelkipásztori fáradozásaiért a külföldi magyarok szolgálatában. A 73-as Patrona Hungariae leány- és a 74. számú Kapisztrán Szent János fiú cserkészcsapatok, a Pázmány Péter magyar iskola és a nyugdíjaskör tagjai ünnepi műsorral köszöntöttek a püspököt. A műsorban közreműködött a Vadrózsa Táncsoport, színes, lendületes kalocsai néptáncokkal.

Hétfőn a püspök az albertai magyar migránsok környezetével ismerkedett, a Banff-i Nemzeti Parkba is ellátogatott, másnap, június 15-én pedig folytatta lelkipásztori útját az Egyesült Államokba.

(Szőcs Tünde)

Amerikai Egyesült Államok

Az amerikai programsorozat a chicagói Szent István Magyar Plébánián rendezett papi találkozóval indult (június 15–16.). Az első este vesperás nyitotta meg a kétnapos öszejevetelt, majd a résztvevők gratuláltak Cserhádi Ferencnek püspöki kinevezése harmadik évfordulója alkalmából. Másnap a püspök szentmise keretében szölt a megjelent papokhoz, buzdítva a Papok évének lezárását követő feladataikra. A nap során a lelkészek beszámoltak munkájukról, valamint meghallgatták Ferenc püspök beszámolóját az elmúlt év fontosabb eseményeiről, valamint a személyi változásokról. A magyar lelkipásztorok az árvíz okozta károk enyhítésére támogatást szavaztak meg a kanadai magyar plébániák példája nyomán. A gyűjtés összegét a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia révén juttatták el az árvízkárosultakhoz. A Szent István Plébánia képviselőtestülete és vezetősége este eszmecsere-t folytatott a püspökkel a közösség tevérelől és jövőjéről. A hasznos megbeszélés során alkalmuk volt kérdéseket feltenni a nagyvilágban élő magyarok lelkipásztori ellátásáról: a valóságos helyzetéről, a nehézségekről és sikerekről.

Június 17-én Cserhádi Ferenc püspök betekintést kapott a nagyváros nemzeti-ségeinek életébe. A Szent Név-katedrális megtekintése, a város nevezetességeinek megtekintése, és a csúcsforgalom megtapasztalása révén kapott képet a nagyvárosról, a katolikus jelenlétről. Jelenleg a kinevezett amerikai plébános munkáját Kovács János ny. katonai lelkész segíti hazánkából, örömmel szolgálva a magyar híveknek.

Pénteken, június 18-án Skerl Alfonz, Kovács János és Kiss G. Barnabás atyák társaságában South Bend (Indiana) városba látogatott a püspök. Megtekintették a Magyarok Nagyszonyja egykori magyar plébániatemplomát, amelyet Prokop Péter papfestő munkái díszítenek. A jelenlegi plébános, Lawrence Teteh CSSp és két munkatársa jelenlété-

ben felhangzott a Boldogasszony Anyánk ősi ének, amelyet hosszú ideje nem énekelnek már a templomban. Megható és mégis valós tapasztalat a fogó emigráció, a kihaló magyar közösségek helyét átvevő más népek jelenléte. A nap másik eseményét a Miasszonyunkról elnevezett egyetem (University of Notre Dame du Lac) meglátogatása jelentette. A híres, több mint 11 ezer egyetemista képzését és nevelését ellátó katolikus intézmény a szerzetesközösség kiváló munkájáról tanúskodik.

Június 19-én, szombaton délután East Chicago (Indiana) városában püspöki szentmisére szölt a Szentháromság-templom harangja. Skerl Alfonz plébános mellett négy pap is koncelebrált a szentmisén

Az Amerikai Katolikus Püspöki Konferencia soros elnöke, Francis George bíboros, chicagói érsek fogadta a magyar püspököt. Balról: Kiss G. Barnabás, Francis George bíboros, Cserhádi Ferenc püspök és Nicholas Desmond

Cserhádi püspökkel, aki a keresztségünkben kapott kötelezettségre, az őseinktől kapott értékek megőrzésére és Krisztus követésére buzdított homíliájában. A misét követően Ferenc püspök emléklapokat kapott, valamint átadták neki Indiana állam egyes szentatorának üdvözlő díszlevelét.

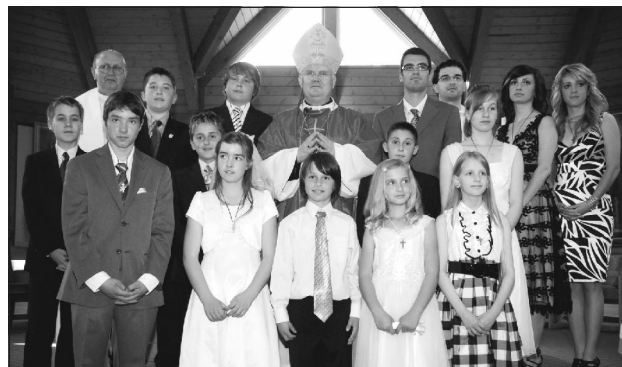
Az évközi 12. vasárnapon, június 20-án koncelebrált szentmisén a chicagói Szent István magyar templomban négy fiatal is megbérmlált Cserhádi püspök. A pünkösdi események újraélésére biztatott szentbeszédében. Megköszönte a vendéglátó plébános, Nicholas Desmond munkáját, aki immár három éve lelkipásztor a közösségnek. A hálaadás után megdölgotta a helyi 19. számú Hunyadi Mátyás cserkészcsapat új zászlaját.

Este 7 órakor egy fontos találkozóra került sor, amelyen az Amerikai Katolikus Püspöki Konferencia soros elnöke, Francis George bíboros, chicagói érsek fogadta Cserhádi püspököt. A beszélgetés során kicserélték gondolataikat a chicagói magyar plébánia jelenéről és jövőjéről, illetve lelkipásztori ellátásáról, és foglalkoztak több amerikai magyar templom helyzetével. Szóba került a Washingtonban készülő magyar kápolna ügye is, amelynek terveit már elfogadták. A kápolna a Szeplőtelen Fogantatás-bazilika egyik újabb kápolnája lenne, hirdetve Szent István királyunk örökségét.

Gonzága Szent Aajos ünnepén, június 21-én a magyar plébánia illetékes püspökével, John Manz segédpüspökkel tárgyalt Ferenc püspök. Kicsérélték a migráns pasztorációval kapcsolatos tapasztalataikat, beszéltek a lelkipásztori szolgálat lehetőségeiről és nehézségeiről, különös tekintettel a magyar közösségek helyzetére.

Késő este Cserhádi püspök visszaréplült Münchenbe, befejezte harmadik lelkipásztori útját Kanadában és az Amerikai Egyesült Államokban, ahol püspöki jelmondatának megfelelően ismételtlen hirdette: *A szeretet mindent legyőz.*

(Kiss G. Barnabás OFM)

Edmontonban a főpap a bérmlás szentségében részesített 14 fiatal

Gyermekeknek

GAZDÁLKODJ OKOSAN!

Gyerekkoromban el egy igen népszerű társasjáték, aminek *Gazdálkodj okosan!* volt a neve. Ebben a játékban a pénz okos, takarékos beosztása volt a lényeg, a gyerekek dolgozó felnőtteknek érezték magukat. De a takarékoság mellett az idő beosztása is nagyon fontos feladat, mert az igen gyorsan elszáll. Főleg a nyári vakáció idején. Úgyhogy: gazdálkodj vele okosan!

Talán a legfontosabb, hogy a szünetben is legyen valamilyen napirend. Persze nem kell túl szigorúnak lennie, hiszen ez a két hónap mégiscsak a pihenésről szól. Azazért döntsél el, hogy mikor kelsz fel reggel és mikor mész aludni. Ezek ugyanis az egész napodat meghatározzák.

Ne tölts túl sok időt a televízió, a videó és az internet előtt. Inkább válassz ki

két-három jó könyvet magadnak, s olvasd végig őket. A választáshoz kérd a szüleid és a plébános atya segítségét.

Ne feledkezz meg nyaralás közben se templomba menni. A tengerparton talán szüleidnek sem mindig jut eszébe, hogy ma vasárnap van, ilyenkor te figyelmeztetd őket.

S ha városnézés közben bementek egy-egy középkori templomba, akkor ne csak a szép képeket és az aranyos szobrokat nézd meg, hanem szólj Jézushoz is, hacsak egy-két perces imában, Aki a tabernákulumban jelen van.

S végül: ne vond ki magad a közösségi életből sem: egyházközséged és a cserkészcsapat biztosan jó programokkal vár.

Erzsébet néni

Fiataloknak

AZ ÚTON SENKIT SE KÖSZÖNTSETEK...

Meg tudjuk érteni Jézus tanítványainak adott utasítását? Ne álljatok meg, ne köszöntsetek senkit... (lásd: Lk 10,1-9) Hamar elterjed a hír: milyen furcsa, különleges társaság ez? Barátságatlan, zárkózott emberek, s még ezek akarják azt, hogy befogadják őket az emberek... És a ruházat, a felszerelés... Üres tarisznya, pénz nélkül, mezitláb... De azért az mellettük szól, hogy azoknál, akik mindezek ellenére befogadják őket, megnyílik az ajkuk, és békéről, Isten országáról beszélnek. A ház betegeit is meggyógyítják, majd újra útra kelnek, sietve, senkit sem köszöntve...

A keleti ember, ha találkozott valakivel, az üdvözlésnek különleges jelentősége volt. A köszöntés több volt, mint egy egyszerű

intés, vagy egy odakiáltott „jó napot”. A köszöntés felszólítás is volt: hívj meg otthonba, üljünk le és beszéljünk! Te mit hallottál erről, arról, milyen híreid vannak a távolabbi vidékek embereiről...?

A nomád, vándorló ember így szerezte értesüléseit a világ eseményeiről... Akinek nem volt ideje hosszasan beszélgetni, akinek sietős volt az útja, az nem köszönt senkinek. Jézus tanítványai is sietnek, az idő sürget: elérkezett Isten országa, az emberek várják az örömhírt, a betegek, a szegények, a kitaszítottak sóvárognak a szabadság után... Nekünk is szól Jézus utasítása: Menjetek! Az idő sürget ma is, vigyük az örömhírt, használjuk ki a tovasiető időt!

Pál atya

NEM SZEDETT FÁJDALOMCSILLAPÍTÓT

Renato Buzzonetti 1978-tól a pápa haláláig volt II. János Pál orvosa. Miután először mutatkoztak a Parkinson-kór jelei a Szentatyán, Buzzonetti azt mondta neki: még senki nem halt meg remegő kezek-től. Később azonban egyre jobban fájtak a pápa ízületei, főleg a jobb térd. Ennek ellenére II. János Pál sosem szedett fájdalomcsillapítókat, az utolsó időszakban sem. Pedig ekkor már semmit nem tudott magától megtenni, kerekesszékhez volt kötve, egy idő után csak nagyon halkán tudott beszélni, és sokszor a légzés is nehézséget okozott neki.

Utolsó napjaiban, miután gégemestést kellett végrehajtani rajta, az altatásból felébredve rádöbben, hogy nem tud többé beszélni. Papírra ezt írta: „Mit tétlél velem? Totus tuus”. Ekkor szembesült egy korábban még nem tapasztalt állapottal – mondta a lapnak Buzzonetti, aki hozzátette: ő és munkatársai hatalmas fele-

lősséget hordoztak a vállukon. Mint mondta, egyszer megpróbált lemondani tisztségéről, de a pápa ragaszkodott hozzá, hogy ő maradjon az orvosa.

Egy keresztény orvos az Úr képét látja a halokló emberben – mondta Buzzonetti. – Mindenkinék megvannak a maga sebei, mindenki viseli a saját töviskoronáját, elhebegi utolsó szavait, és rábízta magát valakire, aki Mária és Arimateai József gesztusával fogadja őt. II. János Pál halála még inkább elkötelezett engem – mondta az orvos. Hozzátette: II. János Pál halála egy olyan ember halála volt, akit már mindentől megfosztottak. Bensőleg teljesen kiürösítette önmagát, hogy találkozhasson az Úrral, és visszaadhassa Jézusnak a péteri kulcsokat. A fájdalom és a döbbenet ezen óráján a Genezáreti-tó partján éreztem magam – mondta Buzzonetti. – A történet pedig kezdődött előlőről, Krisztus készült hívni az új Pétert. (MK)

XII. PIUSZ PÁPA LEVELE

Fölfedeztek egy levelet, amit XII. Piusz pápa írt Franklin Delano Rooseveltnek 1943 augusztusában – tudósít a Zenit hírgyűjtemény. A levélben a Szentatyá arra kérte az amerikai elnököt, hogy óvja meg a civil lakosságot, a templomokat és a vallási intézményeket – ugyanis nem sokkal korábban kétszer is bombázta Rómát az amerikai légierő.

Hozzátette: kétségtelen, hogy a város lakossága békét szeretne, és alig várja a háború végét. Azonban a hadsereg ott állomásozása nem teszi lehetővé, hogy ezt

a kívánságot a város vezetése hivatalosan kinyilvánítsa.

A pápa egyébként maga is a bombázások áldozatainak vigasztalására sietett. Az 1943. július 19-i bombázás után például a Szent Lőrinc térre ment, hogy bátorítsa az embereket.

A levelet a Kolumbusz Lovagjai nevű amerikai szervezet mutatta be annak a kiállításnak a megnyitóján, amellyel 90 éves római jelenlétét ünnepli. A kiállítást Tarcisio Bertone bíboros, vatikáni államtitkár nyitotta meg. (MK)

INKÁBB MEGHALTAK VOLNA, SEMHOGY HAZUDJANAK

José Saraiva Martins portugál bíboros, a Szenttéavatási Ügyek Kongregációja prefectus emeritusa a fatimai pástorgyermekek boldogáavatási eljárásának eddig nyilvánosságra nem hozott részleteiről beszélt a L'Osservatore Romanónak adott interjújában.

Martins bíboros elmondta: Jacinta és Francisco Marto tíz éve történt boldogáavatása „történelmi pillanat volt, mert ők voltak az első gyermekek, akik nem lettek vértanúk, mégis oltárra emelte őket az Egyház. Sőt, előttük nem kanonizáltak gyermekeket, mert úgy gondolták, életkoruk miatt nem gyakorolhatták hősiessé fokon a keresztény erényt, ami pedig a boldogáavatás alapvető feltétele. Emlékszem, hogy az ő esetükben nagyon érdekes dolog történt: több ezer levél érkezett Rómába, nemcsak a hívektől, hanem püspököktől és bíborosoktól is, akik a gyermekek boldogáavatását kérték.”

A rengeteg kérelem – folytatta a bíboros – „elgondolkodtatta a Szenttéavatási Ügyek Kongregációját. II. János Pál szakkértőkből – teológusokból, pszichológusokból, tanárokból – álló bizottságot állított fel az ügy kivizsgálására. A kérdés alapos átanulmányozása után a testület megállapította, hogy gyermekek is képesek a keresztény erény gyakorlására, természetesen a számukra lehetséges módon. E megállapításnak köszönhető, hogy elindulhatott a boldogáavatási eljárás.”

Jacinta és Francisco életszentségének megnyilvánulásairól szólva Martins kiemelte, hogy mindkettőjüket őszinte jámborság, valamint a Szentháromság, a Szűzanya és az Eucharisztia iránti áhitatos tisztelet jellemezte. „Hősiességüket igazolja, hogy inkább meghaltak volna, semhogy hazudjanak. Akkor sem törtek meg, amikor fenyegetéssel próbálták őket rávenni, hogy

mondják azt: a jelenések nem voltak igazak.”

A harmadik látnok, a néhány éve elhunyt Lúcia nővér boldogáavatásával kapcsolatban Martins bíboros rámutatott, hogy az eljárás egyelőre még egyházmegyei szakaszban van, miután eltekintettek az ilyen ügyek megindítása előtt szokásos öt éves várakozási időtől.

Hogy a boldogáavatási eljárás során egy csodát hitelesnek ismerjenek el, szükséges, hogy a gyógyulás „azonnali, teljes és tartós legyen. Ha az orvosok kimondják: nincs rá tudományos magyarázat, akkor továbbítják a dokumentumokat a teológusokhoz. Az ő feladatuk, hogy megállapítsák, összefügg-e a gyógyulás a boldogáavatandó személy előtteli közbenjáró imájával. Ha igen, a csoda tényét nem az orvosok, hanem a teológusok állapítják meg, akik ekkor tanulmányozásra és végső jóváhagyásra a bíborosok elé terjesztik vizsgálódásuk eredményét. Az utolsó szó a pápáé: a csodát elismerték, és minden készen áll a boldogáavatáshoz” – idézi Martins bíborost a CNA.

Magyar Kurír

A fenyegetés sem törte meg őket

NÉPSZERŰBBEK A SZIGORÚ SZERZETESRENDEK

Amerikában egyre népszerűbbek a fiatalok körében a hagyományosabb, keményebb életet folytató szerzetesrendek, amelyekről azt gondolnánk, hogy nem igazán vonzóak számukra. A Georgetown Egyetemen készült tanulmány ráadásul úgy látja, hogy ez a tendencia már húsz éve tart.

A legutóbb új tagot vonzó szerzetesrendek azok, amelyek hagyományos vallási életet élnek: naponta végzik a közös imákat, szentmisén vesznek részt, és fejlett közösségi életük van – írja az Igen a Catholic World Reportra hivatkozva. Sokat viselik rendi ruhájukat, közösen apostolkodnak, és nyíltan vállalják hitüket, valamint a római tanítóhivatalhoz való hűséget. Szent Cecília Dominikánus Nővéreinek átlagéletkora ma 36 év. Az előző tíz évben 110-en léptek be, és minden évben 12-15 új tag kéri felvételét. Ma 250-en vannak. A Los Angeles-i Szent Szív Kar-

melita Nővéreihez az utóbbi években jelentkeznek egyre többen, pedig a karmeliták az egyik legszigorúbb rend. Ma 136-an vannak. Mary Kathleen, a rend előjárója a Catholic Word Reportnak úgy nyilatkozott: a fiatal lányoknak szimpatikus az az öröm, ami a nővérek arcáról sugárzik, ez fogja meg őket.

A Los Angeles-i karmelita nővérek reggel ötkor kelnek, imádkoznak, medítnak, majd misére mennek. Reggel, délben, este és éjjel zsolozsmáznak. Mindennap van meditáció és szentségimádás. Ugyancsak népszerűek Szent Ferenc Nővérei. Az éppen Magyarországról 1958-ban kitelepülő nobertinus szerzetesrend átlagéletkora ma 42 év. A dominikánus nővérek ugyancsak reggel ötkor kelnek, tanítanak, majd délután fél óttól kápolnájukban imádkoznak, olvasnak, majd este fél 8-tól ismét imádkoznak. □

TAIZÉI KERESZT

Az Oslóban megrendezett Eurovíziós Dal-fesztivál győztese, a 19 éves német Lena Meyer-Landrut a fináléban is taizéi keresztet hordott a nyakában. Mint kiderült, 2008 augusztusában egy diákcsoporttal egy hetet töltött Taizében, ahogy minden évben fiatalok tízezrei teszik az egész világról. Sikerét üdvözlötte a franciaországi Taizéi Közösség is. □

Floridai levél

FALU A VÁROSBAN

Engedély nélkül, vagy sem, a tojós tyúkok lassan beköltöznek a hátsó udvarokba. Nem sokan, csak harmas-négyes együttesekben. A hajnali ébresztő, a háreme felett hangoskodó, uralkodó kakasnak viszont kívül tágasabb.

Érdekes, ellentétes „mozgások” észlelhetők. Többek között a beton-tengerek kiváltotta elidegenedési folyamat, és vele szemben a természetes életmódot felfedező, azt felújítani akarók egyre nagyobb tömege. Azok, akik szabadidejüket nem a tv előtt, egészségtelen harapnivalókat majszolva töltik, de igekeznek lehetőségeiket kihasználva, egészségesen élni. Ebben az egyre jobban gyűrűző körben jutott fontos szerep a kiskertekben kapirgáló új városlakóknak, a tojós tyúkoknak. Kell a friss tojás. Más a színe, az íze és a tápértéke, mint a szegény, a még gyakran szárnycsapásnyi helylyel sem rendelkező üzemi „munkásoktól” nyert, denaturált „gyártmányoknak”.

Az USA egyre több városában olyan „sikeres” a városi mini tyúkuvadász, mint az otthon természetit zöldség, vagy akár a balkonon, ládákban növesztett jó ízű, napon érett paradicsom. Városi parkok egy-egy kijelölt részén gyermekek, akik eddig azt sem tudták, mire való az ásó, az általuk természetit primőrökkel büszkélkednek. Négy sarasotai iskolában pedig a vetéstől a főzésig tanulnak meg minden tennivalót. Részbe ez a „vissza a földhöz” mozgalomnak, amely nemcsak az élelmiszerek minőségét javítja, csökkenti a háztartás költségeit is. A csirkék az amerikaiak új kedvencei – jelentette ki a Hát-sókeri tyúkászat című magazin kiadója, Dave Belanger. A hasznos tanácsadó a Wisconsin állambeli Madisonban jelenik meg. Ott, ahol a mini tyúkászat propagálói nagy eredményeket értek el. A városatyák áldásukat adták a tervekre, kikötve: a húsrét nem, kizárólag a tojásért tarthatók az állatok, mégpedig egy megfelelő, bekerített, vagy zárt helyen. További megszorítás: a kakas kizárva! Sem éjjel, sem nappal nem lehet jelen ebben a különös „woman's club-ban”, „női együttesben!” A Maryland állambeli Baltimore-ban előírták, a szomszéd területétől legalább 25 lábnyira kell legyen a helyük, de hogy a város se maradjon le, 65 dollárért érkező 3-4 tojós tyúkra szóló engedélyt.

Sarasotában egy 1914-es tiltó rendelkezést kellene megváltoztatni ahhoz, hogy új, legális vállalkozókkal bővíljen a hosszú évek óta feketén működő házi tojástermelés. Hogyhogy, még a szomszédok sem tudtak volna róla? De mennyire érdekes. És nem tiltakoztak? Miért tiltakoztak volna, amikor a jószomszédság erősítéseként részesültek a hozamból...

Természetesen népes a tiltakozók tábor, de a pártolóké jóval nagyobb. A Sarasota Herald-Tribune egyik olvasója írja: metropoliszok, mint San Francisco, Los Angeles és Chicago, amellel voksoltak, hogy meghatározott, egészséges, a szomszédságot nem zavaró módon négy-öt tyúkot tarthassanak a lakosok. Köztudott, hogy Sarasota élen jár zöld ötleteivel. Gazdagítsuk ezeket egy újjal.

Mit mondott egy bölcs államférfink nem is olyan régen? A falu középkori képződmény, ideje eltűnnie. Nos, nemhogy nem kell eltűnnie, de életmentően fontos. És mert gyógyulni akar – utánamegy a város. Behozza magához.

Bitsky Ella, Sarasota

VALLÁS ÉS TOLERANCIA

Németországban megszaporodott azoknak a száma, akik kiléptek az Egyházból, miután több katolikus pap ellen eljárás indult egykori tanítványaik szexuális zaklatása miatt. A témával kapcsolatban állást foglalt a német politikai élet „nagy öregjének” tekintett Helmut Schmidt volt kancellár is, aki egy interjúban hangsúlyozta ugyan, hogy nem él komoly vallási életet, de oktalanságnak tartja, ha valaki némely egyházi személy által elkövetett túlkapas feletti felháborodásában emberi és politikai szempontból hosszú távú döntésre szánja rá magát, azaz hátra fordít annak a felekezetenek, amelyek születésétől fogva tagja volt. A 90. életévét betöltött volt kancellár, aki teljes szellemi frissességel követi ma is a napi eseményeket, egyáltalán nem tartja rendkívülinek, ha netán egyházi szemelyeken is úrrá lesz az embergyaroltság, habár a társadalom makulátlan életvitel vár el tőlük, és ebből a szempontból jóval nagyobb az elvárás velük szemben, mint más pályát választott személyek esetében. Helmut Schmidt ezért inkább különleges egybeesésnek tekinti, ha

papok úgy tudják betölteni feladatukat, hogy soha semmilyen kifogás sem merül fel ellenük. A volt kancellár az interjúban egészen különleges egyéniségként említette a néhai II. János Pál pápát, akire a mai napig nagy tisztelettel tekint, és akit példaképnek tart.

Az evangélikus Helmut Schmidt az Egyházból való kilépést egy régóta tartó folyamat részeként tekinti, amely – szerinte – még a francia forradalom idején vette kezdetét, és a XX. század utolsó évtizedeiben felgyorsult. Ebben a folyamatban ugyan szerepet kap a papok által elkövetett szexuális zaklatások körüli vita is, de az igazságszolgáltatás közbelépése, valamint XVI. Benedek pápa állásfoglalása után a közvélemény előbb vagy utóbb napirendre tér a történetek felett; ez azonban nem változtat az azon tendencián, hogy a nyugat-európai társadalmakban erősödőben vannak a fenntartások a vallási felekezetekkel szemben. Holott – állítja a volt német kancellár – föld-részünk jelentős hányadán, így Németországban is, a Katolikus és a Protestáns Egyház több ezer éves hagyomány hordozója, kö-

vetkezésképpen kulcsszerepet játszik a társadalom összetartásában. Helmut Schmidt foglalkozott az iszlám nyugat-európai előretörése kapcsán a vallási türelem kérdésével, és emlékeztetett arra, hogy Európának hosszú utat kellett megtennie a vallási tolerancia megszilárdítása érdekében, hiszen még alig három évszázaddal ezelőtt is, kerekén harminc évvel később fordult katolikusok és protestánsok között. A még a XIX. században is érezhető szembenállás a katolikusok és a protestánsok között Németországban teljes mértékben a náci időkben oldódott fel, amikor a hitleri rendszer mindkét felekezetet esküdt ellenségének tartotta, és minden eszközzel a hitélet felszámolására tört. A diktatúra támadásainak elhárítása egységes frontba tömörítette a katolikusokat és protestánsokat. A volt kancellár szerint manapság új próbatétel vár a vallási türelemre, ugyanis vagy sikerül Nyugat-Európában az iszlám hitűek integrálása, vagy komoly társadalmi feszültségek lépnek fel a ma még keresztény civilizáción alapuló országokban.

Vincze András

AZ ELVARÁZSOLT KERT

Saáry Éva író nő könyvbemutatója

Mint ismeretes, a müncheni Széchenyi Kör fennállása óta zászlójára tűzte a magyar nyelv és a magyar kultúra hagyományainak ápolását, ismeretetését és terjesztését. Ennek szellemében hívta meg – többek között – az idén 80. életévét betöltött luganói művésznőt, Saáry Évát – írónőt, költőnőt, festő- és fotográfusművészt – legújabb műveinek bemutatására.

Április 27-én, nagyszámú hallgatóság előtt az írónő bemutatta három legújabb megjelent könyvét: Téli utazás, Magyarok Dél-Svájcbán, és az Elvarázsolt kert. Saáry Éva élvezetes mesélő stílusában végigvezette hallgatóságát, olvasóit élete fontos állomásain.

Az Elvarázsolt kert önéletrajzi írás. A szerző Balatonkenesén született, apja orvos, anyja fényképezés. Érettségi után a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem geológiai szakán diplomát szerzett, közben fényképezett, és Szimon Jenő neves magániskolájában festészetet is tanult. Szabadság- és természetesz-

retete először a zalai magyar–szlovén elvállalathoz, később a pestvidéki ásványbánya vállalatához vezetett, ahol geológusként dolgozott. A forradalom leverése után elhagyta hazáját, s először Svájcba, majd Franciaor-

szágba került. Teljesíthetett gyermekkorai álma, Francia Egyenlítői Afrikába került olajkutató mérnöként, ahol feleltetetlen élményeket gyűjtött. Életútja visszavezetett őt Svájcba, Luganóba családjával, férjével és két leányával. Itt bontakozott ki művészi pályája festő- és fotóművészként, és „szabad újságíróként”. Emellett igen jelentős

közéleti tevékenysége is. Az 1970-es évektől napjainkig a Ticinói Magyar Egyesület elnöke, 1976–92 között a Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör (népszerű nevén SMIKK) ügyvezető elnöke, a Luganói Tanulmányi Napok szervezője, ami a nyugati magyar szellemi élet találkozási pontjává vált. Eközben festett, fényképezett, kiállításokon vett részt szinte a világ minden táján. Egyre-másra jelentek meg könyvei, összesen 13 önálló kötet. Újságíróként rendszeresen jelentek meg cikkei, többek között a Nemzetörben és a müncheni Életünk című lapban, de összesen 16 újság állandó munkatársa jelenleg is, és több mint 1800 cikke látott napvilágot.

Mindezek után Saáry Éva írónő munkásságáról elmondhatjuk – Roger Vailland (1907–1965) francia író, újságíró szavaival –: „Írónak lenni szinte annyit jelent, mint kettős életet élni, vagy ha úgy tetszik, két életet élni egyetlenegyben.”

Lányi Irén, München

KATOLIKUSELLENES VIHAR KÖZELEG

Katolikusellenes vihar közeleg az Egyesült Államokban Deal Hudson szerint, aki a republikánus pártnak a Katolikus Egyházzal kapcsolatos tanácsadója volt. Félelmét arra alapozza, hogy az Egyház fellép a posztmodern ideológiák ellen, és ez sokaknak nem tetszik, másrészt hogy Barack Obama demokrata párti elnök katolikus támogatóit kiállná azon, magukat katolikusnak mondó politikusok mellett, akik eltérnek a katolikus tanítástól.

A politikuss az InsideCatholic.com oldalon közzétett írásában úgy fogalmaz: „könyörtelen ösztív” zúdult a médiából az Egyházra, hogy olyan változtatásokat hajtsón végre, amelyeket az Egyházat kritizáló csoportok szeretnének, utalva itt az egyházi reformot szorgalmazó, „liberális katolikus” Voice of the Faithful és a Call to Actionre.

Európában a pedofil papok botránya jó alkalom volt arra, hogy „behúzzanak” egyet az Egyháznak az azonos neműek házasságá, a cölibátus és az abortusz témakörével kapcsolatban, Nagy-Britanniában meg egyenesen a pápa letartóztatására szólítottak fel egyes csoportok a Szentatya szeptemberi útjának alkalmából – idézi fel Deal Hudson.

Miközben Irakban üldözik a keresztényeket, a New York Timesnak nincs jobb dolga, mint vatikáni aktákban turkálni, hogy találjon valamit a pápa ellen – írja a politikus. Hozzátesszi: a gyűlöletbeszédéről szóló törvénnyel Obamának is lehetetlen helyzetbe hozzák az aktív homoszexualitást elutasító egyházakat. Bezzeg az egyre terjeszkedő amerikai iszlámot senki nem kritizálja, és nem gyanúsítja „elavult, patriarchális szabályok” követésével.

Persze nem a Katolikus Egyház az egyetlen, amely egyetemes erkölcsi törvényeket hirdet, de ez a legnagyobb, és ezért igen csak útjában áll azon posztmodern ideológiáknak, amelyek teljes dominanciára törekednek a nyugati világban. Akik pedig azt a posztmodern elvet vallják, hogy az igazságot a hatalom határozza meg, nem haboznak kihasználni a kormányt, a médiát és a bíróságokat a befolyásukat fenyegető szervezetekkel szemben – vélekedik Deal Hudson.

Az Egyháztól elszakadó, és kritizáló csoportokat olyan mágások használják fel az egyház ellen, karöltve a szak-szervezetekkel, mint Soros György. A katolikus tanításhoz hű, tehát az azonos neműek „házaságát” és az abortuszt is ellenző katolikus politikusok 90 százaléka republikánus, amit sajnálkozva szemlélnék a szakadár csoportok.

A szerző hozzátesszi: a katolikusellenes támadások sajnos erőre kapnak majd Obama újraválasztási kampánya során is, amiben a „katolikusok baloldala” is részt fog venni, ne legyenek kétségeink – írja Deal Hudson. Ezután viszont azok, akik úgy gondolják, hogy a Katolikus Egyháznak és a politikának nincs köze egymáshoz, olyan tehetetlenek lesznek, mint a szélviharban sodródó falevel – zárja gondolatait a politikus.

(Magyar Kurír)

☐ Három egyházmegye és három szerzetes papot szenteltek fel a Papok éve lezárása alkalmával június 11-én Vietnámban, Ho Si Minh-városban. A szertartáson, melyet Jean Baptiste Pham Minh Mán bíboros vezetett, ötezer hívő vett részt. Ho Si Minh-város egyházmegyéjében jelenleg 604 pap szolgál, a katolikusok száma meghaladja a hatszáz ezer főt. ☐

LEZÁRULT A PAPOK ÉVE

Tizenötezer pap volt jelen a Papok Világtalálkozóján, amely június 9-én kezdődött Rómában. A háromnapos találkozót lezárult a Papok éve. XVI. Benedek pápa tavaly június 19-én azzal a céllal hirdette meg, hogy felhívja a figyelmet „a papok küldetésének értékére az Egyházban és a világban”.

A találkozót az első napját a római Falakon kívüli Szent Pál-bazilikában tartották, ahol a Megtérés és misszió című konferenciára, valamint szentmisére és közös imára került sor. A kongresszus második napja a Santa Maria Maggiore-bazilikában zajlott, ahol délelőtt a résztvevők elmélkedést végeztek az „Utolsó vacsora – a Szentlélek és Mária közbenjárása testvéri szeretetközösségben” témáról. A Szent Péter téren a papok találkoztak a pápával, s zenével és imával kísért papi virrasztást tartottak.

A találkozót Joachim Meisner kölni bíboros érsek „Megtérés és misszió” témájú elmélkedésével vette kezdetét.

A nemzetközi zárórendezvényen hivatalosan 9689 résztvevőt regisztráltak; Olaszországból érkeztek a legtöbben, őket követően spanyol, francia és német lelképásztorok vettek részt a legnagyobb számban. Információink szerint Magyarországról mintegy ötven fő érkezett.

A nemzetközi rendezvény csúcspontjaként június 10-én a Szentatyával találkoztak a papok a Szent Péter téren; s közös imádságon, virrasztáson vettek részt. 11-én, Jézus Szent Szívének ünnepén XVI. Benedek pápa ünnepi szentmisét mutatott be, amelyen a jelen lévő papok megújították szentelőkortéi fogadalmukat. Rómában soha nem látott számban koncelebráltak a papok: számuk 15 ezere lehetett. Mintegy négyezer diakónus és pap végezte az áldoztatás szertartását.

A pápa a szentmisén az arsi plébános kelyhét használta. A szertartás végén ímetlenül a Szűzanya oltalmába ajánlotta a papokat. A Szent Péter-bazilika középső erkélyén az arsi plébános, Vianney Szent János XVI. Benedek a plébánosok védőszentjévé nyilvánította. Eddig ugyanis úgy volt, hogy a pápa a Papok évének lezárása alkalmából bemutatott szentmisén a világon élő valamennyi pap védőszentjévé nyilvánítja a szentet, aki a Papok évének vezéralakja volt. Azon lelképásztorok előtt, akik nem plébánosként tevékenykednek, más papi személyek is példaképül állnak – mondta Lombardi szentszéki szóvivő.

Többek közt a cölibátusról is beszélt XVI. Benedek pápa a Szent Péter téren a Papok évének lezárása alkalmából meghirdetett imavirrasztáson. Válaszolt a világ minden tájáról feltett kérdésekre. Hangsúlyozta az ima fontosságát, és a pap „szakmájának” nevezte. Hozzátette: a papnak az Eucharisztiaival kell élnie, ami nem elzárja a világot, hanem inkább megnyitja a világra. Kijelentette: egy olyan világban, amely kizárja az Evangéliumot, bátrának kell lenniük a teológusoknak. Övött az „arrogancia teológiájától”, amely Istent nem személyként, hanem tárgyként kezeli. Inkább a „szerelet által inspirált teológiát” kell követni, amely párbeszédet folytat a személyes Istennel. Mint mondta, a teológusok hűségeseznek kell lennie az Egyházzal és annak hitéhez. Az egyik kérdés a cölibátus igazi jelentéséről szólt. A pápa válaszában elmondta, a cölibátust a Krisztussal való egység szempontjából kell szemlélni, csak izéltől, elővételezés, hiszen a feltámadás a cél. A cölibátus az

ISTEN SZÁMÁRA NEM KÖZÖMBÖSEK A NÉPEK

Szentmise nemzetünkért a trianoni döntés 90. évfordulóján

„Értékelünk kell nemzeti nyelvünket, kultúránkat, történelmünket (...) el kell fogadnunk a születendő gyermekeket” – mondta többek között Erdő Péter bíboros primás a budapesti Szent István-bazilikában június 4-én a nemzeti megújulásért bemutatott ünnepi szentmisén, amelyen megjelentek vezető politikusok, közeleti képviselők, testvéregyházi és vallási közösségvezetők. Az alábbiakban a bíboros főpásztor beszédének részleteit közöljük.

(...) Hitünk szerint a történelem nem értelmetlen vagy véletlenszerű folyamat, hanem Istentől indul és Istenhez érkezik. A történelemnek Ura van, aki célt tűz egyének és közösségek elé. Már a bibliai hagyományon kívüli emberiség is megérezte, hogy a bölcsen megalkotott világ értelmes összefüggésében élünk, ennek törvényeit kell kutatnunk és ehhez kell igazítanunk az életünket. Cicero például azt írja: „Nincs olyan ember, tartozzék bármely néphez is, aki a természetet választván vezetőjével, ne juthatna el az erényhez”.

Márpedig a természetnek, a teremtet világnak a gazdagságát és az értékét manapság talán jobban érezzük, mint néhány évszázad óta bármikor. Hiszen az éghajlati változások, az állat- és növényfajok, a különböző élőlények egymásra utalt sokaságából álló eleven közösségek pusztulása méltán tölti el aggodalommal a mai emberiséget. De ha a sokféleség érték a biológia világában, mennyivel szellemibb szinten jelenik meg mindez az emberiség életében! Az egyes nyelvi, kulturális, történelmi alapokon kialakult emberi közösségek, nemzetek olyan sajátos tapasztalatokat, olyan pótolhatatlan zsenialitást hordoznak, ami nélkül szegényebb lenne az egész emberiség. A Teremtő iránti tisztelet tehát elvezet a népek és nemzetek értékének elismerésére.

De az ilyen természetes közösségeket – a szó ősi értelmében beszélve és gondolkodva – a Biblia az üdvösség története szempontjából is értékeli. (...)

A rokonságnak, a családnak, a születés és a természetes emberi közösség által meghatározott életállapotnak – hitünk szerint – hivatást és küldetést hordozó jellege van. A modern értelemben vett, vagyis nem csupán közös öntudattal, nyelvvél, származással, hanem közös államisággal is rendelkező nemzet a pusztán természetes kötelekekkel egybefűzött emberi közösségtől annyiban különbözik, hogy a politikai elem is megjelenik ismertetőjegyei között. Ezért aztán egyrészt mindmáig beszélnek arról, hogy egyes államokban több nemzet is él, másrészt alkalmazzák az államot alkotó közösség egészével azonosított nemzetfogalmat is. Ilyen értelemben beszélnek pl. az Egyesült Nemzetek Szervezetéről. (...)

Az újkori nemzetfelfogást és a mögötte rejlő törekvéseket Egyházunk elsősorban a társadalommal kapcsolatban erkölcsi tanítás keretében közelítette meg. Ebben a tanításban az állam igaz-

ságos, erkölcsös rendjének egyik sarkkövéként az emberi jogok tiszteletben tartása jelenik meg. Az állam feladata, hogy a területén élő emberek alapvető jogait biztosítsa. A Pacem in terris kezdetű enciklika az alapvető jogokat tartalmazó felsorolásában a közösség alkotásához való jogot is hangsúlyozza. Az enciklika nagy jelentőséget tulajdo-

Erdő Péter bíboros primás a budapesti Szent István-bazilikában

nít a kisebbségek problémájának is. Mivel a mai államok jelentős részében nemzeti kisebbségek is élnek, az emberiséges életfeltételek megteremtése számukra a felelős állami tényezők fontos erkölcsi kötelessége. Az enciklika ehhez hozzáfűzi, hogy az egyes népeknek nem szabad sajátosságaikat eltúlozniuk, és így az összes emberekre jellemző közös értékeket esetleg alábecsülniük. A katolikus szociális tanítás a különböző érdekek kiegyenlítését tartja kívánatosnak, az egyoldalú, önző magatartások meghaladása, valamint a nemzetiségi és nemzeti jogok és a kulturális örökség tiszteletben tartása révén. XI. Piusz pápa Mit brennender Sorge kezdetű enciklikájában már 1937-ben hangsúlyozta, hogy sem a faj, sem a nép, sem az állam, sem az államforma, sem az állami hatalom hordozója, sem az emberi közösségalkotás más alapvető értékei nem tehetők meg minden más, így a vallás és az emberiség felett is álló legfőbb értékek.

Általánosságban a katolikus társadalmi tanítás a népek és a nemzeti értékek komoly jelentőséget tulajdonít. Boldog XXIII. János pápa Mater et Magistra kezdetű szociális enciklikájában az egyes népek sajátosságára is rámutat. Ennek kapcsán értékes emberi hagyományokról és a népcsoportok sajátos arcu-

latáról beszél. A II. Vatikáni Zsinat tanítása szerint az egyes népek életének értékes szokásait tiszteletben kell tartani. Nem csupán az egyházi missziós tevékenység során kell ügyelni az egyes kultúrára, de támogatni kell a nemzeti kultúrák további fejlődését is. Az Egyház társadalmi tanítása elutasítja az olyan magatartást, amely más nemzetek lebecsüléséhez, illetve a kisebbségek hátrányos kezeléséhez vezet. A nemzet tehát otthon és lényeges érték, de nem szemléltető önző módon. (...)

Egyházunk legújabb tanítóhivatali megnyilatkozásai szerint, „az emberi jogok területe a népek és nemzetek jogáivá szélesedik ki, ugyanis» ami érvényes az egyes emberre, az érvényes a népekre is». A Tanítóhivatal emlékeztet arra, hogy (...) a »nemzetek jogai nem mások, mint emberi jogok, sajtóosan a közösségi élet szintjére alkalmazva«. A nemzet rendelkezik »a saját nyelv és kultúra jogával, amelynek közvetítésével szuverenitását kifejezi és fejleszti« (...) A nemzetközi együttélés megkívánja a részleges és az egyetemes közötti egyensúlyt: ennek megvalósítására hivatott minden nemzet, melynek első számú kötelessége a többi néppel szembeni békés, tiszteletteljes és szolidáris magatartás”.

Mindebből számunkra világos üzenet és feladatok rajzolódnak ki: értékelünk kell nemzeti nyelvünket, kultúránkat, történelmünket. Felelős szeretettel kell ápolnunk a közösséget egymással. El kell fogadnunk a születendő gyermekeket. Mindent meg kell tennünk, hogy olyan körülményeket teremtsünk, amelyek segítik a fiatalok családalapítását, a jövő nemzedék nevelését. Enélkül, élő emberek nélkül semmilyen nép, nemzet vagy kultúra nem létezik. Érezzük felelősséget népünk sorsáért, támogassuk egymást szolidáris szeretettel. Ne engedjük, hogy elkorcsosítsák a nemzetiség és a reménytelenség érzése. Bizunk az isteni Gondviselésben, amely reményt és jövőt szán nekünk. Ha nyelvünket, kultúránkat mint Isten alkotását méltán csodáljuk és megbecsüljük, akkor ugyanezt tisztelettel és becsüljük meg a többi nemzet értékeit is. Imádkozunk azért, hogy az önzés és a feszültség helyét a tisztelet, igazság, szeretet és szabadságon alapuló, alkotó együttműködés foglalja el Európában azon a részen is, amelyet a Gondviselés otthonunkul rendelt. Magyar Katolikus Egyházunk átérzi és ápolja a közösséget minden magyar ajkú katolikus hívővel. Ugyanakkor nyitott szívvel kereste és keresi a kiengesztelődés és a közös értékekért való együttes munkálkodás útját a szomszéd népekkel is. Adjon Isten kitartást, erőt és szeretetet mindazoknak, akik ezért fáradoznak. (...)

isteni kegyelem jóvoltából lehetséges, és segít felülmúlni magunkat – fejtette ki XVI. Benedek. – Egy olyan világban, amely csak a jelennek él, és megfeledkezik a jövőről és az örökkévalóságról, a papi cölibátus tamiságtétel. A pápa megkülönböztette a cölibátust a házasság elvetésének terjedő átváltjától. Míg ugyanis a házasság elvetése önzésen alapul, addig a cölibátust vállalók kimondják a végső igent. Ez a bizalom és a hit akutsa, ami megerősíti a házasságra mondott igeneget. A cölibátus nem gyengíti, hanem erősíti a házasság intézményét.

A Papok évének lezárása alkalmából bemutatott szentmisén a Szentatyá be-

szédében bocsánatot kért a katolikus lelképásztorok által elkövetett szexuális visszaélésekért. Egyben bejelentette: szigorúbban ellenőrzik a papképzést. Bátorította a papokat, legyenek hűségesek hivatásukban. A papok által elkövetett bűnökre éppen a Papok évében derült fény, ami rossz fényt vetett a papi hivatásra. „Isten és az érintettek bocsánatát kérjük, és ígérjük, hogy mindent megteszünk azért, hogy a jövőben ne fordulhassanak elő hasonló visszaélések” – fogalmazott a Szentatyá. „Várható volt”, hogy a Papok évében a papi hivatás láthatóvá vált fényei nem fognak tetszeni a gonoszoknak.

Éppen a papszentelés szentsége örömeinek évében váltak ismertté a papok bűnei, mindenekelőtt a legkisebekkel való visszaélés. A történet után az Egyház a megisztulás feladatával tekint a jövőbe. Azzal kapcsolatban, hogy voltak püspökök, akik közreműködtek a szexuális visszaélések elmulasztásában, a pápa kijelentette: „nem a szeretet jele, ha eltűrnék a papi ételhez méltatlan magatartást”.

A Papok évének szándéka az volt, hogy „új módon mutassa be a papi szolgálat nagyságát és szépségét”, megerősítse szolgálatukban a lelképásztorokat, és új örömeiket adjon – hangsúlyozta a pápa. □

A MEGNYESETT FA ÚJRA KIZÖLDÜL

Magyarországi szerzetesrendek közös megemlékezése és hálaadása

Ma is fontos a hazánkban élő szerzetesek, világi intézmények, az apostoli élet társasági tagjainak tanúságtétele – mondta szentbeszédében Erdő Péter bíboros a szerzetesközösségek szétszórásának hatvanadik évfordulója alkalmából tartott szentmisén a budai ciszterci Szent Imre-templomban.

Erdő Péter bíboros primás esztergom-budapesti érsek szentbeszédében emlékeztetett: Jézus Szive ünnepe után ma Szűz Mária Szepőlétlen Szívéről emlékezik meg az Egyház. A mai napon emlékezzünk arra is, hogy 60 évvel ezelőtt betiltották Magyarországon a szerzetesrendeket, tagjaikat pedig brutálisan elhurcolták. Mint mondta, ennek a két emlékezésnek az egybeesése különös fényvilágítja meg hazai szerzetességünk sorsának, küldetésének teológiai és lelki mélységeit.

Ahogy Szűz Mária élete csendes, Jézusra figyelő élet, amelyben helye volt az elmélkedésnek, az imádságnak, úgy a szerzetesi élet is az imádságnak és a csendnek az életformája. Az Istennek való teljes átadás kifejezője a tisztaság és az engedelmesség vállalása is – fogalmazott Erdő Péter.

Szűz Mária szívét fájdalom járta át Fia szenvedése láttán – és ő ebben is példaképe a szerzeteseknek. Krisztus szenvedésének társa lehetett az egész magyar katolikus közösség az elnyomás idején, amikor a kommunista világra érvényes sztálini forgatókönyv szerint a hatalom ki akarta irtani a vallást, és fel akarta számolni az egyházakat. A kezdeti kemény üldözés később a hosszú elnyomásnak adta át a helyét. A nyomás legközvetlenebbül magukat a püspököket érte. Rajtuk keresztül igyekeztek egyházilag is elfogadtatni a vallási közösségeket felszámoló intézkedéseket. Így hazánkban is azt követelték a püspököktől, hogy járuljanak hozzá a szerzetesrendek nagy részének vagy éppen mindegyikének a feloszlásához. Ugyanabban a sorsban osztozott tehát szerzetesség, világi papság, püspöki kar és az elkötelezett hívő emberek közössége. Ezt sokan felismerték, és éppen a 60 év-

vel ezelőtti szétszórás idején a szolidaritás segítségével és az imádság erős egységének gyönyörű példái hagyták ránk. Sok szerzetes plébániákon segített, mások a családokat támogatták, civil munkahelyen szolgálták nagylelkűen embertársaikat, vagy külföldről támogatták a Magyar Egyházat. Néhány szerzetesi közösségnek még a tanítás lehetősége is megadott.

A hazánkban élő szerzetesek, világi intézmények, az apostoli élet társasági tagjainak tanúságtétele ma is fontos, különösen akkor, ha a Krisztus iránti teljes elkötelezettség következtében és hősiesség példáját nyújtják sajátos karizmatikájuknak megfelelően. Az utóbbi két évtized történelme a nehezen, de nagy bátorsággal újrainduló szerzetesintézmények számára adottságként, szinte kényszerhelyzetként hozta magával, hogy soraik rendezése, közösségi életük teljes helyreállítása előtt is már nagymértékben elkötelezettséget kellett vállalniuk számos hajdani intézményükben a közszolgálat területén, kü-

lönösen az oktatásban és a szociális munkában. Köszönet illeti őket ezért a bátorságért és áldozatkészségért. Mivel ezek az intézmények ma is megbecsültek és kerestek a hazai társadalom részéről, azt mondhatjuk, hogy valódi emberi és hitbéli szükségletre válaszolnak. Ha egyes szerzetesintézmények történetében erendően nem is volt meghatározó az oktatási, betegápoló vagy szociális munka, nem idegen tőlük ez a tevékenység, hanem sajátos lelki örökségüknek a hazai hagyomány által megerősített, a társadalom és az egész Egyház által igényelt és megbecsült formája. Fontos tehát, hogy önként ne hagyjanak fel ezzel az értékes szolgálattal – mondta Erdő Péter.

A magyarországi férfi és női szerzetesrendek közös megemlékezése és hálaadása június 12-én, szombaton délelőtt kezdődött a budai ciszterci Szent Imre-templomban. A találkozó tanúságtételek hangzottak el, és a résztvevők együtt adtak hálat az életükért.

(Magyar Kurír)

A szerzetesközösségek szétszórásának hatvanadik évfordulója alkalmából tartott szentmise a budai ciszterci Szent Imre-templomban (Fotó: Bókay L./MK)

LÁNGOLT A SZÍVE ISTENÉRT

Hám János püspök boldoggáavatásáért mutattak be szentmisét május 25-én Szatmárnémetiben a Szatmári Egyházmegye papjai Schönberger Jenő püspök vezetésével.

Hám János harminc éven át, 1827 és 1857 között volt a Szatmári Egyházmegye püspöke. Neki köszönhető a klasszicista stílusú szatmári székesegyház, ő építette a neobarokk püspöki palotát, az ő alkotása a püspöki konviktus, amely a második világháború előtt 160 fiúnak nyújtott otthont, és róla beszélnek azok a középületek, amelyek ma is a város ékességei. Páratlan szociális érzékére jellemzően támogatta az iparosokat, kereskedőket, és felkarolta a szegényeket. A vallásos élet szempontjából is sok köszönhető Hám püspöknek: ő telepítette le a Páli Szent Vince rendjéhez tartozó irgalmas nővéreket és az Istenes Szent Jánosról elnevezett irgalmas rendi szerzeteseket, ő építette hatalmas zárdájukat, ő vetette meg a ferences szerzetesek zárdájának alapját is. Ő létesítette a leányiskolát és a tanítóképzőt.

Prédikációjában Schönberger Jenő püspök az evangéliumi gazdag ifjú történetével mutatott rá: az üdvösséghez nem elég a parancsokat megtartani, tennünk is kell. „Valljuk meg őszintén, nagyon sokszor mi is ehhez a gazdag ifjúhoz ha-

sonlítunk. Keresztényi kötelességből elkerüljük a rosszat, szívesen megmaradunk a jóban, de elfelejtünk természet hozni, mindig többet adni. (...) Hám János püspök egyik körlevelében ír arról, hogy mi, keresztények nem lehetünk csak tiszták, mint egy kert, hanem teremnünk is kell. Be kell ültetni az erények fáival a kert. Amikor Hám János püspök erre figyelmeztetett, az életéből merített, mert ő maga önmegtágadó életet élt, nagyon sok jót tett.”

Hám János boldoggáavatásával kapcsolatban Schönberger Jenő püspök elmondta: azért különösen fontos a szatmáriaknak, hogy mielőbb a boldogok között tisztelhessek, mert önmegtágadó életével bárki számára példa lehet.

Hám János boldoggáavatásának ügye új perlelőfolytatás előtt áll. Alig egy évvel ezelőtt az irattárban felfedeztek egy Hám Jánossal kapcsolatos csodás gyógyulást bizonyító bejegyzést, és ez új lendületet

adott a boldoggáavatási procedúrának. „A perben majd újra igazolni kell, hogy valóban Isten törvényei szerint élt, az ő lángoló apostola volt, az erényeket hősi fokon gyakorolta, de hiszem, hogy sikerülni fog, ha a hívem imáikkal támogatják ezt a munkát” – hangsúlyozta a püspök.

A Szatmári Egyházmegye Hám János boldoggáavatási ügyének képviselője mellett Scheffler János vértanú püspök boldoggáavatásáért is imádkozik. Ez utóbbi ügye előrehaladottabb fázisban van.

(Szatmári Egyházmegye)

A boldogok közt szeretnénk – hangzott a szentmisén

ÚJ KOMMUNIKÁCIÓS...

(Folytatás az 1. oldalról)

alkalmat teremtve, hogy ránevelődjének a várakozásra és a reményre, és közeledjenek Isten Igéjéhez, mely megment és segíti az ember teljes fejlődését. Isten Igéje így módon egyenes utat tud találni az új digitális teret átszelő utak sűrű keresztelődéséi között, és meg tudja erősíteni, hogy Istennek joga van jelen lenni minden korban, azért, hogy a kommunikáció új formái között Ő előrehaladással a városok utcáin, megállhasson a házak és a szívek küszöbén, és elismételje: „Nézd, az ajtóban állok és kopogok. Aki meghallja szavam, és ajtót nyit, bemegyek hozzá, velem eszem, ő meg velem” (Jel 3,20).

Tavalyi üzenetemben arra bátorítottam a kommunikációs folyamatok fejlődését, hogy mozdítsák elő az emberi személy méltósága és értéke iránti tisztelet kultúráját. Ez az egyik út, amelyen az Egyház arra hivatott, hogy napjaink „digitális kontinensén” a „kultúra diakóniáját” gyakorolja. Az Evangéliummal a kezünkben és szívünkben meg kell erősítenünk, hogy itt az ideje olyan utak előkészítésének is, amelyek Isten Igéjéhez vezetnek, nem elhanyagolva, hogy különleges figyelmet szenteljünk a keresőknek, sőt az evangelizáció első lépéseként gondoskodjunk keresésük ébren tartásáról. Attól a pillanattól kezdve, hogy az új kommunikációs eszközök lehetővé teszik a kapcsolatteremtést valamennyi vallás híveivel, nem hívőkkel és más kultúrájú emberekkel, a digitális világban végzett pasztorációnak azokra is oda kell figyelnie, akik nem hisznek, akik bizalmatlanok, és szívükben ott van az abszolút és az el nem múlt igazság iránti vágy. Hogy Izajás próféta is elképzelte az imádság házat minden nép számára (vö. Iz 56,7), talán feltételezhetjük, hogy az internet teret teremthet – a jeruzsálemi templom külső udvarához hasonlóan – azok számára is, akik még nem ismerik Isten.

Az új technológiák fejlődése és az egész digitális világ a maga összetettségében óriási erőforrást jelentenek az egész emberiség számára és minden egyes ember számára is, ösztönzést a véleménycsere és a párbeszédre, mindemellett nagy lehetőséget a hívők számára is. Egyik út se lehet elzárva az elől, aki a feltámadt Krisztus nevében arra törekszik, hogy egyre közelebb kerüljön a másik emberhez. Az új média pasztorális szempontból határtalan és mindig új tereket nyit a papok számára, melyek arra ösztönzik őket, hogy kiemeljék az Egyház egyetemes dimenzióját egy nagy és konkrét közösség megvalósulásának érdekében; hogy tanúságot tegyenek a mai világban arról a mindig megújuló életéről, mely Jézus, az örök Fiu Evangéliumának hallgatásából fakad, aki közénk jött, hogy üdvözítsen minket. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a papi szolgálat termékenységének forrása mindenekelőtt az, hogy az imádságban találkozzunk Krisztussal és hallgatjuk Őt; hirdetjük Őt a szentbeszéddel és életünk tanúságtételével; megismerjük, szeretjük és ünnepeljük Őt a szentségeken, legfőképpen a szent Eucharisztiaiban és a bűnbocsánás szentségében.

Titeket, kedves paptársaim, ismét arra hívlak, hogy bölcsességgel ragadjátok meg a modern kommunikáció kínálta egyedülálló lehetőségeket. Az Úr tegyen benneteket a jó hír szenvedélyes hirdetői és a jelenlegi kommunikációs eszközök által megtérített új „agorán” is.

Ezekkel a jókívánatokkal kérem rátok Isten Anyjának és a szent arsi plébánosnak védelmét, és adom mindannyitokra apostoli áldásomat.

Vatikán, 2010. január 24.,

Szalézi Szent Ferenc népe

XVI. Benedek pápa

EGYMÁST VIGASZTALNI, ERŐSÍTENI

Böjte Csaba OFM szentbeszéde a csiksomlyói búcsún

Az esős időjárás ellenére ismét több százezer zarándok vett részt a csiksomlyói pünkösdi búcsún. A Gyulafehérvári Főegyházmege főpásztora, Jakubinyi György érsek köszöntőjében elmondta: 443. alkalommal teljesítik e helyen az ősök fogadalmát, akik 1567-ben megígérték a Szűzanyának: ha megmaradhatunk őseink hitében és erényeiben, akkor minden évben pünkösdi szombatján ide zarándokolunk. Ma is ez a célja a zarándoklatnak: kérjük a Szűzanya áldását, hogy megmaradhassunk őseink erényeiben. Az érsek azt kérte a zarándokoktól, hogy a Papok évében különösen is imádkozzanak papi és szerzetesi hivatásokért: ha Isten meg akar áldani egy népet, szent papokat küld hozzá – fogalmazott.

Az idei csiksomlyói búcsú perselybevételel a magyarországi árvizek károsultjai javára ajánlották fel. A szentmise szónoka Böjte Csaba ferences szerzetes volt, akinek beszédét az alábbiakban teljes terjedelmében ismertetjük.

Gondok közepette

Annak idején Csikban gyerekkoromban hallottam, hogy a zarándoklásra sokan rossz idő, legfennebb gyenge ember. Örvendek, hogy nem lettünk táposok. Nem ijedünk meg az esőtől, a széltől, a gondoktól, a bajtól. Mert sajnos tudom, hogy van sok gond, baj: az ember leül a gyóntatószékbe és hallja, hogy „most vesztettem el a munkahelyemet”, „a bank el akarja venni a házat” – krízis, gond, nehézség, családi viszályok, betegségek. És Anyánk, az Egyház összegyűjt bennünket, hogy imádkozzunk és együtt közösen mondjuk: „Most segíts meg Mária, ó irgalmas Szűzanya!”. Igen, testvéreim, a keresztény ember a nehézségek közepette nem elkeseredik, nem leül a földre, nem elbújik az árnyékba, hanem imádkozik, összeteszi a kezét és kéri az élő Istent, aki azt mondotta nekünk, hogy bármit kérünk az ő nevében, megadja azt nekünk. Imádkozunk. Imádkozunk és tanulunk Istentől, az ő drága édesanyjától és népünk nagyjaitól, nemzetünk szentjeitől.

Mária tizenvalahány éves fiatal lány, amikor az Úr Angyala megszólija és felkéri, hogy vállalja a Kiszűz megszületését, felnevelését, és a Szűzanya nem nyafogva, kiutat keresve mondja, hogy ő nem tanulta meg az istenszületést, -nevelést, a Megváltó nevelését, ilyen tantárgy nem volt az ő iskolájában. Nem abból indul ki, hogy ő emberi korlátai között mire képes, hanem tudja azt, hogy Isten, aki a teremtés hajnalán mondta, hogy „Legyen!”, és lett, képes továbbteremteti ezt a világot – általunk. S ezért alázattal kimondja: „Legyen nekem a te igéd szerint!”.

Drága barátaim, a nehézségek, a gondok közepette ne a korlátainkat nézzük csupán. Kicsik vagyunk, egy marék porból teremtett bennünket az Isten, de az élő Isten teremtett bennünket, és arra hívott, hogy legyőzzük a gondjainkat, nehézségeinket, összefogjunk. Olyan csodálatos a mi Urunk, Istenünk: karácsony éjszakáján közénk jön. Tarisznyájában csak a mennyei Atya szeretete, jósága. Üres kézzel jön közénk, és nem azt mondja, hogy „Mennyei Atya, hát ki írta ennek a megváltásnak a forgatókönyvét, hát itt semmi nélkül hogy lehetne új világot teremteni?”. Hanem hittel, végtelen szeretettel meghirdeti az Újszövetség nagy törvényét, a szeretet parancsát, és egyszerű embereket, pásztorokat, halászokat, vámosokat szólít meg, és egy új világot terem számunkra. Persze akkor is voltak nehézségek, a mi Urunk, Istenünk is Jeruzsálem falai előtt leborol, és sirva mondja, hogy „hánszor próbáltalak összegyűjteni benneteket, mint kottlós a csibéit, de hát nem akarjátok”. De Jézus Krisztus nem bedobja a törülközőt, hanem virágvasárnap újból bevonul Jeruzsálembe, és próbálja összegyűjteni az ő népet. Sajnos akkor is nagyon sokan hiányoznak. És Jézus erre nem azt mondja, hogy „fiúk, megpróbáltuk, tettem én csodát, prédikáltam, nem akarjátok, nem megy, hát ne erőltessük”. Nem ezt mondja a mi Urunk, Istenünk, hanem nagycsütör-

tökön újból hívja az apostolait, megmossa a lábaikat, olyan szép, hogy saját kezével nyújtja a fálatoit tanítványainak, eteti őket. Nagycsütörtök, nagypéntek: szörnyű, szomorú dolgok. Húsvét hajnalán Jézus Krisztus feltámad, s Mária Magdolnának első szava az, hogy „nem baj, ne is szólj a többieknek, találkozzunk Galileában, folytatjuk ott, ahol abbahagytuk, nem kell megtorpanni, a mennyei Atya szerint benneteket, fog ez menni?”. Döbbenetes, nem? Hihetetlen.

Gyengék vagyunk, kicsik vagyunk, de annyira vigasztaló Istennek ez a kitartó szeretete. Olyan szép az emmauszi tanítványokkal való találkozás története. Ezek az emberek idáig vannak mindennel,

én népem, bátorítsd!”. Konszolidálni: ez többet jelent, mint vigasztalni, bátorítani, aláfalazni, megerősíteni. Istennek ez a vágya, hogy a prófeta elmenjen az ő nevében, és vigasztalja, erősítse meg az ő népet. S ezt tette a mi Urunk, Jézus Krisztus is, mindenütt, akivel találkozott. Az öreg Nikodémusnak nem azt mondta, hogy „fiú, későn jöttél, elment a vonat, mit lehet csinálni?”, hanem hogy „újja kell születni. Nehéz lesz, de segíték, itt vagyok, fog ez menni?”. Bízunk benne, hiszi azt, hogy ez az öregember újja tud születni, újra tud kezdeni. És ugyanígy hosszan vehetnénk a többi szép szentírási történetet, hiszen igazából mindegyik erről szól: Mária Magdolna, Zakeus, a gadarai ördögös. Ezeknek az embereknek a számára Jézusban van remény. Hiszik azt, hogy felkelsz és többet nem vészel, meg tudsz témi.

Olyan jó látni, hogy az a lelkiület, ez a szellem a történelem folyamán Jézus Krisztus követőiben, a szentekben is mennyire megvan. A mi drága népünk nagy szentje, Szent István király mondhatta volna, hogy „kinek lett itt király? Itt mindenki kiskirálynak érzi magát, véres karddal telero-

indul, társakat gyűjt, és tényleg, kora Egyházat képes megerősíteni, talpra állítani. Vigasztalás, bátorítás.

Azt gondolom, itt Csiksomlyón mindenképpen kell szólnunk Domokos Kázmér ferences atyáról, aki az 1600-as évek elején született Születán. Abban az időben 660 plébániából 58 maradt. A történelem vihára, a különféle hitűjtások elmosták a hatalmas Erdélyi Katolikus Egyházat. Nehézségek, gondok voltak. 1661-ben betört a török Csikba. Megostromolták Mikó várát, majd felgyújtják, és a védtelen népet lekaszaolják. 26 templomot égettek fel csak itt, a Csiki-medencében. Az akkori, fából épült házak úgy éghettek, mint a zsir. Október 21–22-én pusztítanak, a csiksomlyói templomhoz menekül több ezer ember, de számukra sincs irgalom, rájuk gyújtják a templomot. Minden elpusztul. Több mint harmincezer rabot hajtának el magukkal. Több mint négyezer szekér hadiszakmányt visznek el. És akkor Domokos Kázmér összegyűjti a maradék embert, és a porból, a koromból, a füstből felemelik a Boldogságos Szűz Mária csodatévő szobrát, sirva imádkozva összegyűlnek körülötte, és kéri az erőt, hogy újja tudjanak építeni mindent. Isten nem a csüggedés lelkét adta, nem a siránkozás, a nyafogás parancsát, hanem az imádság, a szeretet, a jóság parancsát adta nekünk, az újakezdés erejét. És Domokos Kázmérék újrapépítik a templomot. Még azon a télen elindul, és körbejárja Erdély protestáns főurait, és prédikál alázattal, alalmaznátnak kér. És újrapépül a templom, a kólostor, az iskola. Olyan döbbenet olvastam, amikor azt írja a történelemléknöny, hogy 1664-ben Kájoni János a csiksomlyói templomban már orgonát épít. Ez a hab a tortán, hogy orgona is legyen. Milyen szép! Nemcsak újrapépítik a templomot, nemcsak felépítik az oltárait, és az oltár legmagasabb, legszebb pontjára a Boldogságos Szűzanya szobrát állítják, hanem orgonadallal, énekel dicserik Istent, aki szeret bennünket, bármilyen megpróbáltatás, nehézség is van.

Milyen jó lenne, ha Domokos Kázmér lelkiületével fordulnánk a magunk mindennapi nehézségei, gondjai felé. Ne a gondok, a nehézségek diadalmaszkodjanak, hanem az Istenben bízó ember, aki tudja azt, hogy Isten nemcsak megteremtett bennünket, hanem mellénk is áll. Olyan szép a Szentírás, amikor azt írja: „Atyám mindmáig munkálkodik, és én is munkálkodom”. Testvéreim, ebben az értünk munkálkodik Istenben bízunk kell nekünk, hinnünk kell benne. Ezzel a nézőpillanattal minden ember életében, a néző életében, a nemzet életében is. Talán legszörnyűbb idők Trianon után jöttek népünknek, az Erdélyi-medencében, szörnyű napok voltak azok: világháború lóg a levegőben, és Márton Áron püspöktől megkérdezzük, hogy meri-e vállalni ennek az egyházmegyének a vezetését. Mer-e pásztor lenni ebben a vérzivataros időben. És püspöki jelmondata Márton Áron püspöknek: „non recuso laborem”, nem utasítom vissza a munkát, a feladatot, a megbízatást. Nem futok el a nehézségek elől. Vállalom a küzdelmet. És tudjuk jól, hogy igazából börtönt, vértanúságot vállal. S ő nagyon is tisztában volt ezzel. Tudta jól, hogy mi vár rá, mégis elindult, mert érezte, hogy az élő Isten hívja és küldi az ő drága népéhez, és nem tehet mást, mint azt, hogy megvívja a jó harcot.

A szeretet és jóság útján

Olyan döbbenet olvastam és örömmel gratuláltam Ervin atyának, hogy most a kolozsvári táblabíróság kimondta: semminek nyilvánítják annak a politikai pernek a végzetését, amelyben őt is halálra ítélték, és utána életfogytiglant kapott. Éveket, évtizedeket kell várni az igazság diadaláig,

Az idei csiksomlyói búcsú ünnepi szónoka Böjte Csaba ferences szerzetes volt

Krisztussal, megváltással, fáradtak, csalódottak, letörték és elindulnak hazafelé. Aki akar, maradjon, csinálja, de nekik elég volt. És milyen szép, hogy az élő Isten, Jézus Krisztus szembejön velük, át-döfött szívvel, át-döfött lábbal, kézzel s megkérdezi tőlük: „Fiúk, mi a baj?”. „Hát te vagy az egyetlen Jeruzsálemben, aki nem tudod, hogy mi történt ott?”. „Hát mi történt?” S Jézus meghallgatja saját sztoriját, mintha ott se lett volna. Bízunk benne, hittünk, követtük, nem jött össze, kész, vége, megyünk haza, csalódtunk. Milyen döbbenetes, hogy Jézus Krisztus nem elítéli ezeket az embereket, nem megkérdezi tőlük, hogy „akkor miért kellett, hogy ezer idegen, Simon segítség a kereszt hordozásával?”. Hanem elkíséri ezeket az embereket át-döfött lábbal.

Jeruzsálemtől távolodnak ezek az emberek és Jézus elkíséri őket, és útközben olyan szépen beszél hozzájuk, olyan szeretettel szól, hogy ők maguk azt mondják, „lángolt a szívünk, míg hallgattuk őt”. Milyen szép! Ezeknek az embereknek éjnek idején annyira lángol a szívük, hogy van erejük visszamenni és felbőszíteni a többieket is, hogy „fiúk, él az Isten, feltámadt, van remény, van jövő, bízunk!”. Milyen szép!

Vigasztalót küld

Testvéreim, a mi Urunk, Jézus Krisztus a mai Evangéliumban azt mondja, „ha én elmegyek, mennyei Atyám új vigasztalót küld helyettem”. Jézus Krisztus magát vigasztalónak nevezi, és a Szentlélek Uristent is vigasztalónak, bátorítónak nevezi. Persze ilyenkor eszünkbe jut, hogy a prófétának is ezt mondta az Úr: „Menj, vigasztald meg az

hangáltak egész Európát, hogy lehet itt rendet teremteni?”. Alázattal Isten elé járul, megkeresztelkedik és biztatja őket: „igen, ti is, mindannyiunkra ráfér az a keresztvíz, meg kell témi. Minden tíz falu építsen szépen egy templomot. Igen, legyenek püspökök!”. Képes megszólítani az országán keresztülfutó Szent Gellértet, és mondani neki, „hová mész, fiam?”. „Hát talán a Szentföldre”. „Ugyan, hagyj a csudába, ez is Szentföld lehet, ha imádkozunk, ha dolgozunk, ha megszenteljük. Nézd, Temesváron, Csanádon nincs püspököm, szükségem volna rád.” Szent István nem nyafog, nem siránkozik, hogy mennyi pogány ember van, hanem nekiáll, hatalmas életerővel, munkával, imádkozó szeretettel egy új világot teremt itt, a Kárpát-medencében: a szeretet, a jóság, a másik befogadása, integrálása világát.

Van jövő, van remény!

Milyen jó lenne, ha mi is a magunk feladataihoz, nehézségeihez ezzel a Szent István-i lelkiülettel állnánk. Igen, vannak gondok, vannak bajok, de térdejlünk le az élő Isten elé. Ő, aki ezt a világot teremtette, biztos, hogy közel négy és fél milliárd éve a tudósok szerint vezeti az életet, biztos, hogy tovább fogja vinni! Van jövő, van remény! Bízunk az élő Istenben! Szent Ferenc atyánk egyszerű kistestvér, és a mennyei Atya azt mondja neki, „meg kéne erősíteni, konszolidálni kellene ezt az Egyházat!”. És Szent Ferenc atyánk a maga egyszerűségében, szeretetében elkezd imádkozni: „Uram, tégy engem a te békéd eszközévé, hogy vigasztalást tudjak vinni oda, ahol szomorúság van, hogy erőt tudjak vinni oda, ahol csüggedés van”. És el-

105 ÉVES A DETROITI PLÉBÁNIA

A Szent Kereszt magyar plébánia alapításának 105. évfordulóját ünnepelték Detroitban június 13-án, az évközi 11. vasárnapon. Szent liturgia keretében adtak hátát az idő és történelem Urának az elmúlt évtizedek kegyelmeiért. A magyar és angol nyelvű szentmise főcelebránsa Ligeti Angelus ferences volt, akivel Albert Sándor kapucinus és Kiss G. Barnabás ferences koncelebrált. Egyházunk és a ferences rend kiváló szentjéről, Pádai Szent Antalról is megemlékeztek, és ferences szokás szerint a mise végén gyermekeket és kenyeret áldottak meg.

1905. május 8-án alapították a magyar közösséget Klenner Hubert plébános vezetésével. A hosszú évtizedek alatt buzgó papok és szerzetesek vezették a lelki központ életét. Erre emlékeztetett Albert Sándor kapucinus is, aki a hálaadó szentmise után tartott ünnepségen felidézte a múltat. Ő maga is a Szent Kereszt-templomnál nőtt fel, itt kapta a szerzetesi hivatást, és jelenleg is Detroitban él közösségében, amely remek programokkal és főleg gyónatással áll a nagyváros híveinek rendelkezésére.

1974. május 23-án Mindszenty József bíboros történelmi látogatásán közel há-

Az elmúlt 105 év kegyelmeiért adtak hátát az ünnepi szentmise keretében

romezer ember gyűlt össze, hogy lássa és hallgassa őt. Azóta magyar ferencesek szolgálnak a plébánián, ahol a két jelenlegi lelképásztor a környék magyar közösségeit is ellátja.

A plébánia jövőjét jelentő fiatalok sikeres műsorral léptek fel, majd a Márton Áron nagyeremben ebéd következett.

Örömmel oszthatjuk meg a hírt, hiszen az Egyesült Államokban továbbra is a magyar templomok bezárásáról és közösségek beolvadásáról hallunk és olvassunk. Cserhádi Ferenc püspök éppen a távoli Calgary (Kanada) magyar közösségének vendége volt, ezért nem tudott részt venni a detroiti ünnepségen.

Kiss G. Barnabás OFM

ÉLETKÉPES SZINTETIKUS SEJT

Amerikai tudósok egy befogadó baktérium felhasználásával létrehozták az első élő és szaporodóképes sejtet, amely kémiai úton előállított DNS-sel rendelkezik. Az Egyház képviselői óvatos üdvözléssel fogadták a washingtoni bejelentést.

A Science folyóiratban közzétett tanulmányában a kutatást vezető Craig Venter és csapata elmondta, hogy a Mycoplasma mycoides baktérium DNS-ének szintetikus változatát ültették át egy Mycoplasma capricolum nevű baktériumba, amelynek belsejét nagyrészt eltávolították. Az új baktérium több, kudarccal végződött kísérlet után életre kelt, és laboratóriumi körülmények között szaporodni kezdett.

A kutatók azt remélik, hogy a lecsupaszított baktériumokból kereskedelmi és tudományos célokra hasznosítható mikrobaikat tudnak majd előállítani, amelyek üzemanyagot termelnek vagy kiperszívózzák a szén-dioxidot a légkörből. A tervek között szerepel a jobb vakcinák előállítása is – írja a medicalonline.hu.

A Vatikán örömeinek adott hangot, ugyanakkor fenntartásait is megfogalmazta a tudományos eredménnyel kapcsolatban. Rino Fisichella érsek, a Pápai Életvédő Akadémia elnöke az olasz televízióban azt mondta: az új technológia, ha jó célra használják, előrelépést jelenthet. „Ha jóra, a bajok orvoslására használják, csakis elismerően nyilatkozhatunk róla; ám ha kiderülne, hogy alkalmazása nem a személy méltóságának tiszteletben tartását szolgálja, megítélésünk megvál-

tozna – mondta. – Nagy érdeklődéssel tekintünk a tudományra, de minket elsősorban az élet értelme, célja foglalkoztat, s mindig arra a végkövetkeztetésre jutunk, hogy nem nélkülözhetjük Istent, az élet forrását és egyetlen teremtményét.”

Az elmúlt napokban több sajtóorgánium azzal vádolta az amerikai kutatókat, hogy „teremtőt játszanak”. Craig Venter azonban rámutatott, hogy a csapata által létrehozott szintetikus sejt megalkotása során nem a semmiből teremtetek, hanem egy élő sejt programoztak át, egyfajta egyszerű baktériumot alakították át másik fajtává. Az eljárás – mondta – különféle célokra használható organizmusok előállítását teszi lehetővé – írja az ICN.

Angelo Bagnasco bíboros, az Olasz Katolikus Püspöki Konferencia elnöke szerint a tudományos felfedezés „újabb jele az intelligenciának, Isten ajándékának, amely képessé tesz, hogy megértsük a teremtést, és egyre jobban tudjunk uralkodni rajta. Ugyanakkor az intelligencia sohasem járhat felelősségűttel nélkül. Az intelligenciát és a tudományt fejlődést mindig az erkölcsi dimenzióhoz kell mérni, melynek középpontjában a személy igazi méltósága áll.”

MK

NEM VESEZETT EL...

(Folytatás az 1. oldalról)

Erős lelkű ember volt, küldetéses, aki az élet megpróbáltatásaiban nem kesergett, hanem keresztet hordozott, előre nézett, és rendületlenül ment népe előtt azon az úton, melyen maga előtt Krisztust látta. Viselte fájdalmait, csalódásait, gyászait igazi férfiként, olyan emberként, aki a saját sorsát népe sorsának alárendelte.

Sok sikert ért el, tekintélyt és elismerést vívott ki magának, mégis emberi tragédiája, hogy műve kudarcra ítéltetett, mintha Isten is elhagyta volna. Öregségére, fiai halála után, idegenektől körülvéve úgy tűnt, mintha minden, amit alkotott, visszajára fordulna, legalábbis lényeges részében: elvész a magyar a kereszténységben. Hiszen jó keresztények voltak körülötte, de ahogy Sik Sándor mondta híres rádiós beszédében, nekik nem volt fontos a magyar léte. És az ő ereje már fogytán volt. Aki annyi csatát megvívott, annyi küzdelemben helyt tudott állni, már erőtlennek és tehetetlennek látszik.

Ekkor, Nagybaldogasszony vigíliáján ment a temetkezési helyének szánt templomba, ahol már ott volt eltemetve Imre is, reménye, és ott ajánlotta fel mindazt, amit elért, amit szolgált, amit alkotott, ami majd népe lesz, mindent a Boldogságos Szűz Máriának, akit Nagyasszonyunknak hívott. És másnap már halott volt a nagy király.

E tette, mely akkor példa nélküli tett volt, amit majd később a keresztény uralkodók mind utánoznak, talán a legnagyobb tett volt mind között, amit véghezvitt. Fontos volt az egyházi és közgazdászati rendszer kialakítása, fontos volt a diplomáciai kapcsolatok kiépítése, fontos volt az igazságos és szigorú tör-

vénykezés létrehozása, fontos volt annyi csodálatos templom felépítése, de az életet e felajánlással tudta biztosítani a magyarok.

Annai nép eltűnt a népek nagy közösségében, akik ide jöttek előttünk vagy utánunk. Annai sok százados harcot, legigazást, kivézetést, fizikai és szellemi elnyomatást egyetlen nép sem bírt ki, mint a magyar. Mindezt kizárólag annak tulajdoníthatjuk, amit István élete utolsó gesztusával tett, annak, hogy országot és népet, hazát és nemzetet Mária oltalma alá helyezte. Nincs más racionális magyarázata annak, hogy vagyunk, hogy itt

Szent István király szobra Székesfehérváron

(Szálló Ferenc alkotása)

vagyunk, hogy élünk, és létünk ma is gazdagítja Európát! Mindezt azért fontos látunk, mert a mai ember élete is döntések sorozatából áll. Nekünk is annyi döntést kell meghoznunk naponta, és döntéseinknek súlya van, következményei elkísérnek bennünket, talán a későbbi nemzedékeket is.

Nem mindegy, mit és hogyan teszünk, hogy tudatában vagyunk-e annak, hogy tetteinkkel másokat is segíthetünk vagy gátlhatunk, építhetünk vagy rombolhatunk, fizikailag is és erkölcsileg is. Minden tettünkért felelősek vagyunk. Szavainkért, tetteinkért, életünk példájáért.

Nem tudhatjuk, melyik is az a pillanat, amikor meg kell hoznunk életünk legfontosabb döntését, amikor a legfontosabb mondatot fogalmazzuk meg, amikor olyan teszünk, aminek példája megmarad a körülöttünk élők emlékezetében. Vállalni kell felelősségünket, és azt nem háríthatjuk másokra. Az igazság szolgálatába kell állítani életünket, és tudatosan is arra kell törekednünk, hogy példánkkal is egy igazabb és jobb világot építsünk.

Ezért nem mindegy, hogy hogyan és mire tanítjuk a gyermekeket, mire adunk nekik példát: mit látnak a mi életünkön, milyen szavakat hallanak ajkunkról, és milyen cselekedeteknek lesznek tanúi a hétköznapjainkban, hogyan éljük családi életünket, és milyen erkölcsöt fogadunk el, hogyan szórakozunk s miről beszélgetünk, nem mindegy, hogy mit türünk el és mit engedünk meg akár az egész társadalomnak. Nem mindegy, milyen eszményképeket mutatunk vagy fogadunk el, hogy a rosszat rossznak, a jót pedig jónak mondjuk-e. Nem mindegy, hogy szeretem-e ezeréves hazámat, vagy csak a sikert és az anyagi hasznot nézem, hogy tudok-e áldozatot is hozni azért, amiért áldozta egész életét Szent István.

Neki erőt adott mélyen és őszintén megélt hite. Ez a hit nekünk is ugyanazt az erőt adhatja, de ha valaki nem hordja még magában ezt a kegyelmi erőt, akkor is tudnia kell: felelős tetteiért, szavaiért, mert így is alakítja mindennapjainkat, azt az érzést, amivel életünket éljük. E felelősség alól egyikünk sem vonhatja ki magát, e felelősség vállalásától egyikünket sem menthetjük fel! A közös sors összeköt minket, és közös felelősséget ró ránk, mindannyiunkra.

(Elhangzott 2009. augusztus 14-én a székesfehérvári székesegyházban tartott fogadalmi szentmisén.)

A PÁPA BRIT ÚTJÁRÓL

XVI. Benedek nagy-britanniai látogatása mindenképp történelmi esemény. Ez az első eset, hogy a pápa államfőként látogat a szigetországba, és hogy az országban boldoggyávaatást tartanak. Newman bíboros az első hitvalló, akit 600 év után a boldogok sorába emelnek Nagy-Britanniában – írja a The Universe című brit katolikus hetilapban Vincent Nichols westminsteri érsek.

Hozzáteszi: II. János Pál 1982-ben a katolikusok főpásztoraként érkezett Nagy-Britanniába, hogy megerősítse hitében a brit katolikusok közösségét. XVI. Benedek látogatása szeptember 16. és 19. között azonban teljesen más lesz. Ő ugyanis a királynő és a kormány vendége lesz.

Világos és elegáns stílusában mutatja majd be, miért oly fontos a hit mai világunkban, és hogy mivel gazdagodhatunk a hit által – írja az érsek, hozzátéve: fontos, hogy a hívek teljes szívükből kiálljanak a Szentatya mellett, ugyanis mindezek kényes témák ma Nagy-Britanniában (az ateisták szerették volna elérni, hogy az állam és Egyház szétválasztásának jegyében a kormány közölje, a látogatás teljes költségét a Vatikánnak kell állnia).

A szerző rámutat: XVI. Benedek nemcsak a katolikus közösséget látogatja meg, hanem az egész társadalomhoz szól, mint annak a keresztényi Evangéliumnak a tanúja, amely a remény és a szeretet üzenete, és ami a modern élet megbízható alapja.

Vincent Nichols John Henry Newman bíborosról, az anglikánból lett nagy hitvédő katolikusról azt írja: különleges helye van az angol kultúrában, költőként és íróként is. Abban a harminc évben, míg plébános volt, sok mai papnál is jobban szerették a hívei – jegyzi meg a westminsteri érsek a brit katolikus hetilapban írt cikkében. □

SZÁJRÓL SZÁJRA

A véletlenül talált téma

Már hónapokkal ezelőtt eldöntöttem, hogy idén a nyári kettős számban a kenyér történetével fogok foglalkozni. Idősebb témá, hiszen az aratás és a begyűjtés ideje a nyár. Néhány gondolatot, helyesebben adatot, fel is jegyeztem, mind-egyik végén nagy kérdőjellel, figyelmeztetéssel. Utána kell nézni! Mikorra teszik az úgynevezett mezőgazdaság kezdetét? Hiszen sok-sok évezreden át csak egy kis hajladozást jelentett az élelmiszerek beszerzése, csak le kellett szedni az érett gyümölcsöket, magokat...

Meddig is tartott ez a paradicsomi állapot? Mintegy 6 vagy talán 7 évezreddel (!) Krisztus előtt datálják az első vetést követő „aratás” idejét. Utána kell nézni! Felírtam azt is, hogyan jutottak a kelt tészta és így a manapság ismert kenyér őseinek gondolatára. Utána kell nézni! Itt tartottam, amikor a véletlen – mint az életben oly gyakran – közbeszólt. Szó szerint értem, hogy közbeszólt. Egy kávéházi beszélgetés volt a „közbeszólt”. Még gondolkodom is lustán üldögéltem, ittam a kávémat, amikor a szomszéd asztalnál zajló beszélgetés megütötte a fülemet. Akaratlanul is kihallgattam a két 40-50 éves férfi nyaralási terveinek megvitatását. Régi barátok lehettek, mert félmondatos utalások elegendők voltak a családi vonatkozások vázolásához. Így az én akaratlanul indult hallgatódzásokom sem volt a megengedhetőnél indiszkréttebb. Az eleinte szorozotok hallgatódzása a következő mondatok után érdeklődéssé, figyelmes fülhegyezéssé fokozódott.

– Az egyik prospektusban meglepően olcsó társasutazást kínáltak a legnagyobb Hawaii-sziget, Oahu fővárosában, Honolulu-ban.

A barát ugyan mosolyogva, de mégis enyhén kioktató hangszíjjal, megjegyezte:

– A Sandwich-szigetek – no, mert tulajdonképpen ez a Hawaii-szigetek neve – legnagyobbika nem Oahu, hanem Hawaii, és Honolulu az egész szigetszomszéd fővárosa, nemcsak Oahué.

A beszélgetés hangnemének változása nem nyerte meg az utazás ötletét felvető férfi tetszését, és bosszúját ebbe a mondatba sűrítette:

– Aztán mond, mitől „szendvics” az a Hawaii-szigetek?

Az elbizonytalanodás most már a kioktató választ jellemezte.

– Valószínűleg attól, hogy a többi sziget, mint szendvics a töltelék, úgy fogja közre a legnagyobbikat: Hawaii! – A két szót: legnagyobbikat és Hawaii-t nyomtatással hangsúlyozva igyekezett megmenteni valamilyen előbbi följelentését.

Hogy az elfajulás fokozódott-e vagy sem, nem tudom. Mert ettől kezdve a téma birtokba vett, és rövidesen hazamen-

tem. Utána kell nézni! Mert azt tudtam, hogy nem a szendvics töltelékét közrefogó szerepe készítette a keresztapa Cookot a névadásra. Sandwich lord iránti tisztelete volt az ok. De miért a tisztelet? Utána kell nézni! Meg egyébként is. Hogyan is volt az a szendvics? Remélik, hogy a lord inasa találta ki, miként lehet gazdáját étellel ellátni. Mert – és itt a legvadabb dolgokat hallottam magyarázatként az „elfoglaltságra” – időhiány miatt nem szakította félbe a munkát, nem szakította félbe a szerencsejátékot, a kártyázást. Utána kell nézni! Nem valószínű, hogy egy szerencsejátékos nevét használta volna James Cook a névadásnál... Cookot egyébként – ha jól tudom – az általa felfedezett Hawaii őslakói meggyilkolták és – ezt is mondják – megették. Utána kell nézni!

Kezdjük az elején. Nem egyszer hallottam már a mondatot: az igazság valahol középen van. Így van ez Sir John Montagu, Earl of Sandwich esetében is. Szendvélyes kártyajátékos volt, aki még az étkezések idejére sem akarta otthagyni a játékasztalt. Így szakácsa kénytelen volt kitalálni, hogyan tudja a kártyaasztalnál is élelemmel ellátni urát és parancsolóját. Két vajjas kenyér közé húst, sajtot tett, és így ura egyszerre tudott enni is, meg játszani is. De Sir John nemcsak játékos volt, hanem az admirális első lordja is. Ezért a tisztségéért akarta James Cook tiszteletét, megbecsülését kifejezni, és az általa felfedezett Hawaii-szigeteket Sandwich-szigeteknek nevezte el.

James Cook (1728–1779) parasztszülők gyermeke volt. Fiatalon, hajómasnéként kezdte a tengerész szakmát. Hamarosan a Royal Navyhez került, és karrierje, vele született autoritása és bátorsága segítségével gyorsan ívelt felfelé. Nemzeti hősként tisztelték, és erős akaratú halála a Hawaii-szigeteken ezt még erősítette, hogy Cookot a kannibalizmus hírében álló szigetlakók „szendvics formájában” elfogyasztották. A szigetek őslakói valóban kannibálok voltak...

Hogy Hawaii névvel a legnagyobb sziget adta a csoport Hawaii-szigetek elnevezését, nem szorul bizonyításra. Ez a név az elterjedt megjelenése a Sandwich-szigeteknek.

Ezeknek és még sok minden másnak kellett utánanézni, hogy kíváncsiságomat kielégíthessem. Így tudtam meg, hogy Cook volt, aki bevezette a hosszú tengeri utaknál jelentkező skorbut megelőzésére a citrom és hagyma mellett a savanyú káposzta fogyasztását.

A kenyér története tehát megmaradt a jövő évi kettős szám idejére. Ígérem, jövő júniusban nem fogok kávéháza jám!

Közreadta: **Ramsay Győző**

A Pápai Magyar Intézet meghívására június 10-én délután a Papok évének záró eseményére Rómába érkező magyar papok a Római Magyar Akadémia udvarán találkoztak. Szinte valamennyi magyar egyházmegye képviselőiben érkeztek résztvevők, a legnépesebb papi közösség a Szeged-Csanádi Egyházmegyeből jött. Határon túli magyar papok is részt vettek a találkozón, Temesvárról és a Felvidékről, ezenkívül a római magyar papok közül is jó néhányan jelen voltak – tájékoztatta szerkesztőségünket Németh László, a Pápai Magyar Intézet igazgatója □

HÍREK – ESEMÉNYEK

Boldoggáavatás Nagyváradon

A Pápai Liturgikus Szerbartások Irodája június 8-án tette közzé a 2010-ben esedékes újabb boldoggáavatások pontos dátumait. Az összesen kilenc személy között szerepel Bogdánffy Szilárd püspök és vértanú, akit október 30-án avatnak boldoggá Nagyváradon.

Gyémántmise Münchenben

Münchenben a Damenstift-templomban ünnepi mise keretében adott hálát az Úrnak Frank Miklós pappá szentelésének 60. évfordulóján. A gyémántmisére az atya barátai és tisztelői mellett a Bajorországban élő magyarok közül is sokan eljöttek, sőt még Magyarországról is érkeztek, noha nemrég a székesfehérvári székesegyházban, majd az esztergomi bazilikában, pár nappal később pedig a budapesti alsó-krisztinavárosi plébánia-templomban is hálaadó misén emlékezett az 1950 márciusában Innsbruckban szentelt pap egyházi szolgálatának hat évztudására.

Élete árán mentett meg egy pap három fiatalt

Az indiai Goában tengerparti összjevetelt és agapét tartottak a Jézus, Mária és Szent József nevét viselő, Nuveum falubeli plébánia fiataljai. A 37 éves káplán, Thomas Fernandes Remedios három, 17 és 19 év közötti fiatalot mentett meg a vízbe fullástól.

A tengerparti eseményen mintegy hatvan fiatal vett részt. Két lány és egy fiú délután a tiltás ellenére úszni ment a zajló vízbe, majd amikor érezték, hogy baj van, segítségért kiabáltak. Fernandes atya utánuk vetette magát, kimentette őket, ám miután partot érték, szívinfarktust kapott. Kórházba szállították, ahol megállapították, hogy meghalt. A fiatalok elsősegélyben részesültek, majd épségben hazamehettek. Az egyházmegye hősi példaként állította papjai elé a lelképást, aki „életét adta juhaiért”.

Elhunyt a legidősebb magyar pap

Életének 103., áldozópapságának 78. évében május 19-én, szentségekkel megérintve a veszprémi papi otthonban elhunyt Szalai József püspöki tanácsos, ny. plébános. Szalai József Marcalton született 1908. február 22-én. Veszprém-ben szentelték pappá 1933. május 7-én.

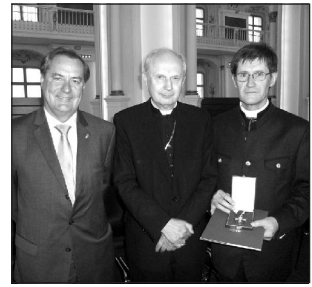
Trianon-élmű Kaposváron

Kaposváron a Berzsenyi-parkban avatták fel Párkányi Raab Péter szobrászművész Trianon-élművét június 4-én, a békediktátum aláírásának 90. évfordulóján. A csaknem hétméteres obeliszk avatásánál beszédet mondott Szita Károly polgármester, Semjén Zsolt, a KDNP elnöke, Melocco Miklós szobrászművész. A szobrot Balás Béla püspök áldotta meg.

Elégedetlen magyarok

Huszonhárom nemzet közül a dél-koreaiak után a magyarok a legelégedetlenebbek a lakóhelyükkel és közvetlen környezetükkel – olvasható az Ipsos közvélemény-kutató intézet felmérésében.

A 23 országra kiterjedő kutatásból kitűnik, hogy a magyar válaszadók leginkább a munkalehetőségekkel, majd a fizetésekkel és fogyasztói árakkal, végül az utak állapotával elégedetlenek. Ugyanezt a sorrendet csak az Egyesült Államokban válaszolókat állították fel. A lakóhellyel és környezettel való elégedettség rangsorában Hollandia áll az első helyen, utána Kanada és Ausztrália áll. Az elégedettség lista legvégén Dél-Korea áll 34 százalékkal, Magyarország és Oroszország előzi meg 45, illetve 46 százalékkal. □

Molnár Ottó prelátus, a Grazi Egyházmegye magyar lelkesze 1986-tól 2009-ig a párizsi Magyar Katolikus Missziót vezette. Jóllehet hivatalos egyházi küldetés Franciaországban csak a magyaroknak szót, a Párizs környéki osztrákok is bizalommal fordultak hozzá, és részben saját lelkészként tekintették. Ezt a szolgálatot közzönte meg Franz Voves tartományi kormányzó május 27-én Grazban, a „Goldene Ehrenzeichen des Landes Steiermark” kitüntetés átadásával. Az ünnepekre a jezsuiták által 1585-ben alapított egyetem („Alte Universität”) aulájában került sor. Felvételi: Egon Kapellari megyéspüspök és Molnár Ottó, a kitüntetett

Katonai zarándoklat

Hatvan országból mintegy húsz ezer katona vett részt május 21. és 23. között Lourdes-ban az 52. alkalommal megrendezett nemzetközi katonai zarándoklaton. Magyarországról körülbelül ötvenen indultak útnak, velük volt Bíró László katonai ordinaríus is. A magyar katonák 1991 óta vesznek részt a HM Tábori Lelkeségi Szolgálat Katolikus Szolgálati Ága szervezésében a zarándoklaton. A zarándoklatot rendszeresen 1958 óta rendezik meg.

A papok fele 75 éves Franciaországban

A La Croix francia katolikus napilap közzétette a legújabb statisztikai adatokat a Franciaország egyházmegyéiben szolgáló 14 ezer papról. Eszerint a papok fele 75 évnél idősebb.

A felmérésből kiderült, hogy átlagosan 5200 lakóra jut egy pap, de nagy az eltérés az egyes régiókat illetően. Miközben az északnyugati részen viszonylag magas a papok száma, délen és délnyugaton különösen érezhető a hiányuk. A helyzet kritikusan mondható olyan nagyvárosokban, mint Bordeaux vagy Montpellier, de ez jellemző a párizsi külvárosokra is. Az egyházmegyék külföldi diakónusokkal és papokkal próbálják megoldani a hiányt. A Párizs közelében lévő Pontoise-ban 181 pap közül 51 külföldi, főleg afrikai és lengyel származású. Mindezek következtében egyre nagyobb teret kell adni a világi híveknek.

Kassa új érseke

XVI. Benedek pápa június 4-én elfogadta a 75. életévét betöltő Alojz Tkáč kassai érsek lemondását, és utódaül ki-nevezte az eddigi segédpüspököt, Bernard Bobert. Az új érsek 1950. november 3-án született Zbudské Dlhéban (Laborcmező). 1974. június 8-án szentelték pappá. II. János Pál 1992. december 28-án visszasaj címetes püspökké és kassai segédpüspökké nevezte ki. 1993. január 30-án szentelte püspökké Jozef Tomko bíboros. A Szlovák Püspöki Konferencián belül a romaiügyek és kisebbségi felelőse. Püspöki jelmondata: Szeretettel, engedelmezzéggel és irgalommal. □

